

PROFIL MĚSTA

**CHARAKTERISTIKA
MĚSTA
UHERSKÉ
HRADIŠTĚ**

Uherské Hradiště
Srdce Slovácka

POŘIZOVATEL DOKUMENTU

Město Uherské Hradiště

Masarykovo náměstí 19
686 01 Uherské Hradiště

KONTAKT

RNDr. Jaroslav Bičan

jaroslav.bican@mesto-uh.cz
572 525 243

ZPRACOVALI

RNDr. Jaroslav Bičan, Útvar městského architekta, MěÚ Uherské Hradiště

Mgr. Pavel Rochovanský, Útvar městského architekta MěÚ, Uherské Hradiště

jaroslav.bican@mesto-uh.cz
www.mesto-uh.cz

OBSAH

CHARAKTERISTIKA MĚSTA

- 1 ÚZEMÍ 5**
- 2 OBYVATELSTVO 7**
- 3 HOSPODÁŘSTVÍ 13**
- 4 DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST 24**
- 5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA 29**
- 6 BYDLENÍ 32**
- 7 VYBAVENOST 35**
- 8 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 41**
- 9 ÚZEMNÍ ROZVOJ A PLÁNOVÁNÍ 45**
- 10 SPRÁVA MĚSTA 48**

CHARAKTERISTIKA MĚSTA

Charakteristika města obsahuje komplexní zhodnocení situace ve městě obci. Klade důraz na zachycení hlavních předností a rozvojových problémů města a jejich příčin. Charakteristika města má 10 kapitol, které jsou dále členěny na dílčí témata. Klíčové pasáže jsou zvýrazněny tučně.

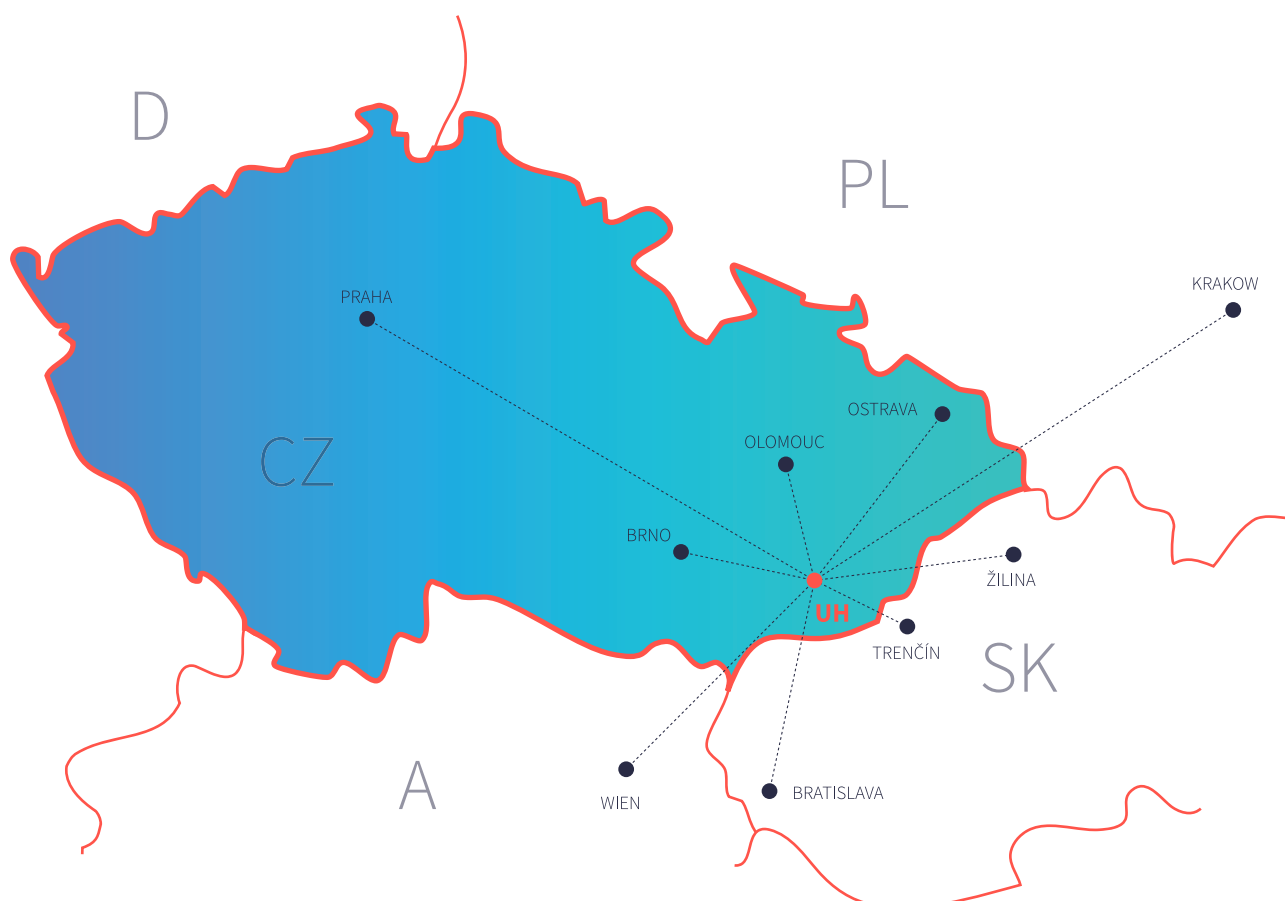
1 ÚZEMÍ

Uherské Hradiště je významným historickým městem jihovýchodní Moravy. Podle nového uspořádání územní veřejné správy je nyní Uherské Hradiště obcí s rozšířenou pravomocí (tzv. obec III. stupně), v jejímž správním obvodu (Uherskohradištsko) žije přes 90 tis. obyvatel. Město je součástí Zlínského kraje (NUTS 3), který společně s Olomouckým krajem vytváří tzv. region soudržnosti NUTS 2 Střední Morava.

Charakterem průmyslově – zemědělský region se rozkládá v úrodném Dolnomoravském úvalu podél dolního toku řeky Moravy. Na severu sousedí se Zlínskem, na západě a severozápadě s Kroměřížskem, na jihu s Hodonínkem a na východě s Uherskobrodskem. Vzhledem k nadprůměrně příznivým klimatickým a půdním podmínkám si zemědělství stále zachovává relativně důležité postavení. Průmysl se koncentruje především do městské aglomerace Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice a několika dalších významnějších pracovních středisek regionu (Hluk, Uherský Ostroh, Buchlovice).

Obr. 1 / Poloha města Uherské Hradiště v rámci ČR

Pramen: vlastní zpracování

Správné území města, rozdělené do 6 katastrálních území, zabírá rozlohu 21,3 km² s více než 25 tis. obyvateli (25 287 k 31. 12. 2015). Město Uherské Hradiště tvoří 7 částí: samotné Uherské Hradiště a šest přilehlých sídel Jarošov, Mařatice, Míkovice, Rybárny, Sady, Vésy a Míkovice. Téměř 80 % obyvatelstva i pracovním míst je soustředěno v samotném Uherském Hradišti a Mařaticích. Ostatní části si udržují převážně příměstský (Rybárny, Jarošov), resp. venkovský charakter (Sady, Vésy, Míkovice).

Atraktivitu města pro bydlení, obchod, příležitosti, kulturní, sportovní a společenské vyžití dále zvyšuje centrální poloha Uherského Hradiště v sídelní aglomeraci Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice regionu s téměř 40 tis. obyvateli.

Uherské Hradiště leží na dolním toku řeky Moravy v nadmořské výšce od 180 m n. m. do 320 m n.m. Průměrná roční teplota oblasti se pohybuje v rozmezí 8,7 – 9,3 °C, roční úhrn srážek činí 590 mm. Město vzniklo na spletité síti říčních ramen v údolních nivách řek Moravy a Olšavy. Jedním z nejvýznamnějších znaků krajinné struktury Uherskohradištské aglomerace je tak vysoký podíl povrchových vod. Jedná se o krajinu široké říční nivy řeky Moravy, specifickou svým vodním režimem. Kromě samotných povrchových vodních toků řek Moravy a Olšavy jsou zvláště cenné všechny zachovalé segmenty nivní krajiny, např. reliktů mrtvých a odstavených říčních ramen, podmáčených depresí, periodicky zaplavovaných lužních lesů nebo trvalých travních porostů. Ráz krajiny určují obrovská pole, malý podíl liniových vegetačních prvků, prakticky chybí roztroušená krajinná vegetace, kterou najdeme pouze v okolí slepých ramen Moravy. Poněkud odlišný krajinný ráz vykazuje střední a východní část území města, která se zvedá na výběžku Vizovické vrchoviny až do 300 m. n. m.

Uherské Hradiště je město s bohatou historií, na jeho území byla v roce 1990 vyhlášena městská památková zóna. V roce 2011 město získalo prestižní titul „Historické město“.

Uherské Hradiště bylo založeno v roce 1257 českým králem Přemyslem Otakarem II. Charakter a funkci města jako pohraniční pevnosti města předurčila jeho exponovaná poloha na křižovatce obchodních cest. Funkce pevnosti byla zrušena v roce 1782, avšak hradby začaly uvolňovat prostor stavebnímu rozvoji města až od čtyřicátých let 19. století. Město bylo založeno v tzv. staré (klasické) sídelní oblasti, tzn. v území nepřetržitě osídleném již od počátku historické doby. Území, na kterém bylo město založeno, patřilo v 9. až 10. století k jádru Velké Moravy, prvního státního útvaru západních Slovanů.

Město bylo od r. 1348 až do r. 1860 sídlem krajského úřadu a sídlem velitele hradištské pevnosti (do r. 1782). V roce 1787 byl zřízen hradištský magistrát, který plnil současně funkci kriminálního soudu pro celý kraj. V roce 1848 bylo ve městě zřízeno okresní hejtmanství, k němuž náležely nové soudní okresy Uherské Hradiště, Uherský Ostroh a Napajedla. Město se stalo sídlem i okresního soudu, berního a finančního úřadu. V roce 1884 bylo ve městě otevřeno české mateřské gymnázium.

V roce 1842 byla vybudována tzv. Severní dráha císaře Ferdinanda z Vídně do Přerova a Olomouce, jejíž trasa vedla přes blízké Staré Město. V letech 1883–1886 byla vybudována tzv. Vlárská dráha z Brna na Slovensko, která vedla přes blízké Kunovice. Mezi Starým Městem a Kunovicemi byla vybudována železniční spojka přes Uherské Hradiště. Město si dlouho udržovalo úřednický a řemeslnický ráz. V r. 1857 mělo 208 domů. Výraznější růst města se začal od sedmdesátých let 19. století. Do 1. světové války se počet domů zvýšil na 427. V hospodářství města dominovala stále řemesla a obchod.

Výraznou změnu prodělal ráz města během první republiky (1918 – 1938) – vyrostly budovy nemocnice, areál budov kasáren, finanční úřady, budova nádraží, přístavba muzea a lázní, čímž se město rozrostlo za obvod bývalých hradeb směrem k sousedním obcím, tzn. ke Starému Městu, Kunovicím, Mařaticím, Jarošovu a Sadům. Z průmyslových podniků byly za první republiky ve městě nejvýznamnější podniky potravinářského, dřevozpracujícího, textilního zaměření – nábytkářský závod, pily, pivovar, konzervárny, v okolí cukrovar. V roce 1930 mělo město 578 domů, v nichž bydlelo 6 082 obyvatel. V roce 1943 byly k městu připojeny Mařatice a Sady, které se po roce 1945 opět odloučily. V roce 1954 byly k městu opět připojeny obce Mařatice a Sady společně s obcemi Staré Město a Kunovice. Staré Město a Kunovice se v roce 1960 osamostatnily, ale v roce 1972 se společně s Jarošovem staly opět součástí Uherského Hradiště. V roce 1990 se Staré Město a Kunovice opět oddělily a v roce 1997 byly povýšeny na město. Tím vzniklo funkčně propojené a integrované trojměstí – **jeden sídelní celek složený ze tří administrativně samostatných subjektů – obcí.**

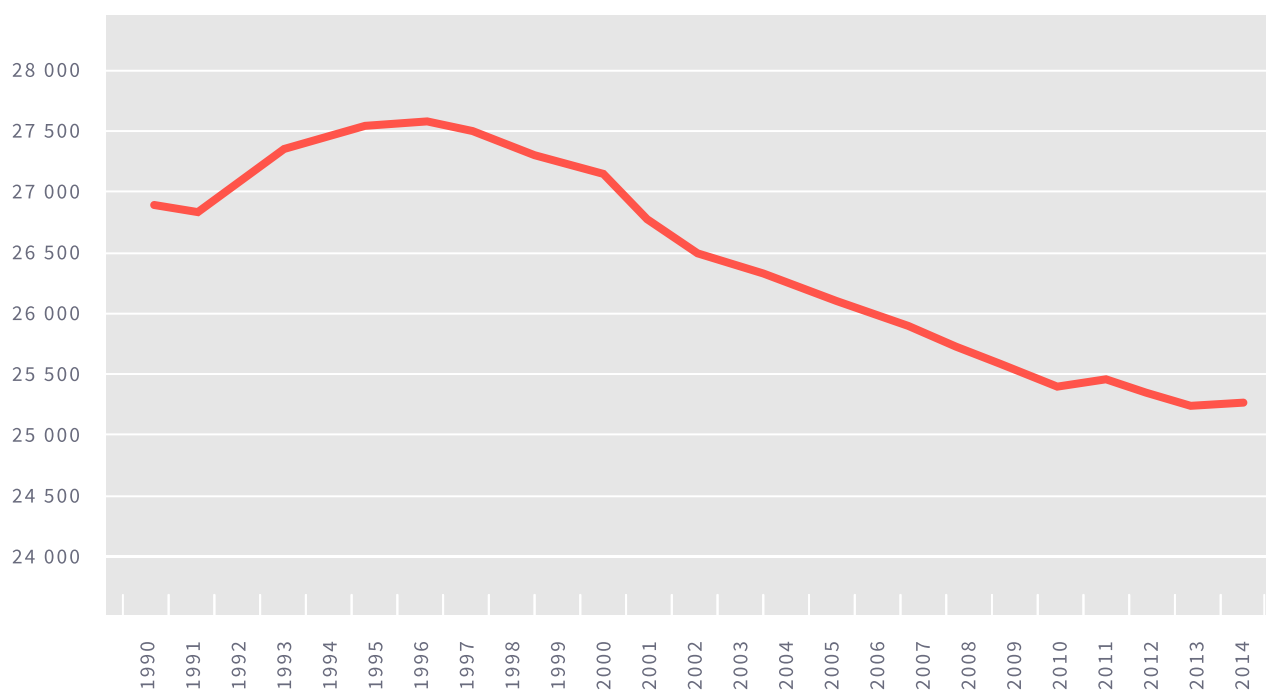
2 OBYVATELSTVO

VÝVOJ POČTU OBYVATEL

Počet obyvatel města rostl do roku 1996 (celkem 27 600 trvale bydlících obyvatel), poté docházelo každoročně k poklesu počtu obyvatel, a to až do konce roku 2013. Teprve v roce 2014 byl zaznamenán opět mírný nárůst počtu obyvatel (o 21 osob).

Obr. 2 / Vývoj počtu obyvatel v Uherském Hradišti v období 1991 - 2014 ČR

Pramen / ČSÚ 2015; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

POHYB OBYVATEL (NAROZENÍ, ZEMŘELÍ, PŘÍSTĚHOVALÍ, VYSTĚHOVALÍ)

Demografická situace je z obecného hlediska ovlivňována dvěma základními jevy, a to přirozeným pohybem (narození, zemřelí) a stěhováním (přistěhovalí, vystěhovalí) obyvatelstva.

Z průběžné statistiky obyvatelstva plyne, že celkový úbytek obyvatelstva v Uherském Hradišti za roky 1991 - 2014 činil 1 402 osob. Přitom přirozenou měnou město získalo 315 osob, **ale migrací ztratilo 1 717 osob.**

Tab. 1 / Celkový přírůstek obyvatelstva v Uherském Hradišti ve vybraných obdobích

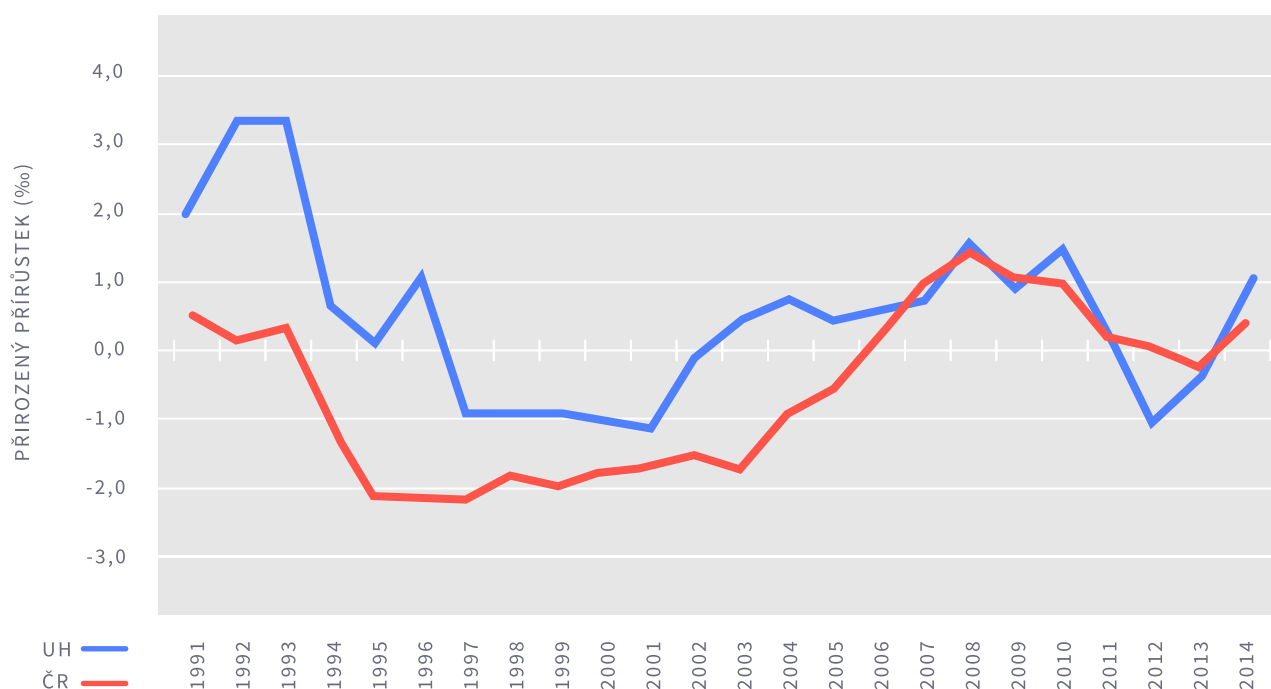
Zdroj / ČSÚ 2015; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

období	přírůstek / úbytek		
	přirozený	migrační	celkový
1991 – 1995	253	604	857
1996 – 2000	-73	-353	-426
2001 – 2005	9	-801	-792
2006 – 2010	132	-870	-738
2011 – 2014	-6	-297	-303
1991 – 2014	315	-1 717	-1 402

Vývoj přirozeného přírůstu v Uherském Hradišti sledoval přibližně stejný trend jako v ČR – v první polovině 90. let došlo k jeho významnému poklesu, ve druhé polovině 90. let byly zachyceny nejnižší hodnoty (záporné) a poté lze až do roku 2010 sledovat nárůst přirozeného přírůstu.

Obr. 3 / Vývoj přirozeného přírůstu v Uherském Hradišti a ČR v období 1991 – 2014

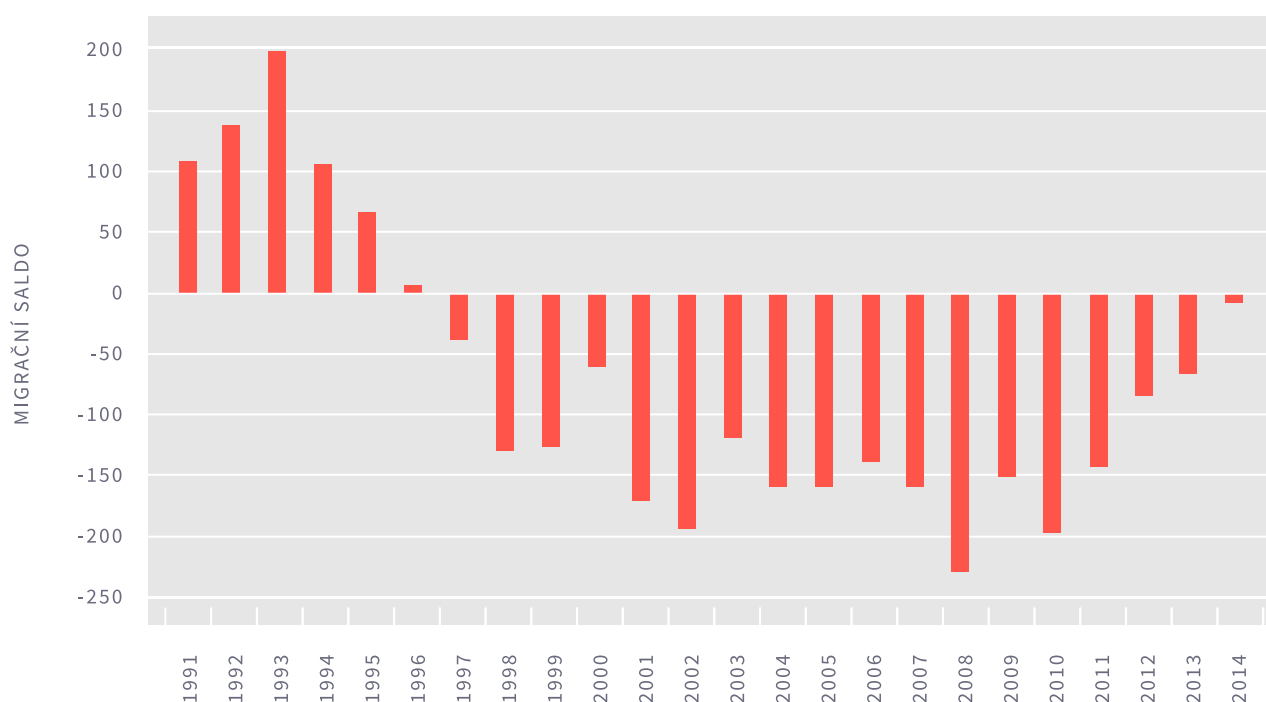
Zdroj / ČSÚ 2015; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

Průběžná statistika stěhování vykázala pro Uherské Hradiště za celé období 1991 – 2014 celkem 12 638 přistěhovalých, což bylo podstatně méně oproti vystěhovalým z Uherského Hradiště (14 355 osob). **Za celé sledované období 1991 – 2014 ztratilo Uherské Hradiště v důsledku migrace více než 1 700 osob.**

Obr. 4 / Vývoj migračního salda Uherského Hradiště v období 1991 – 2014

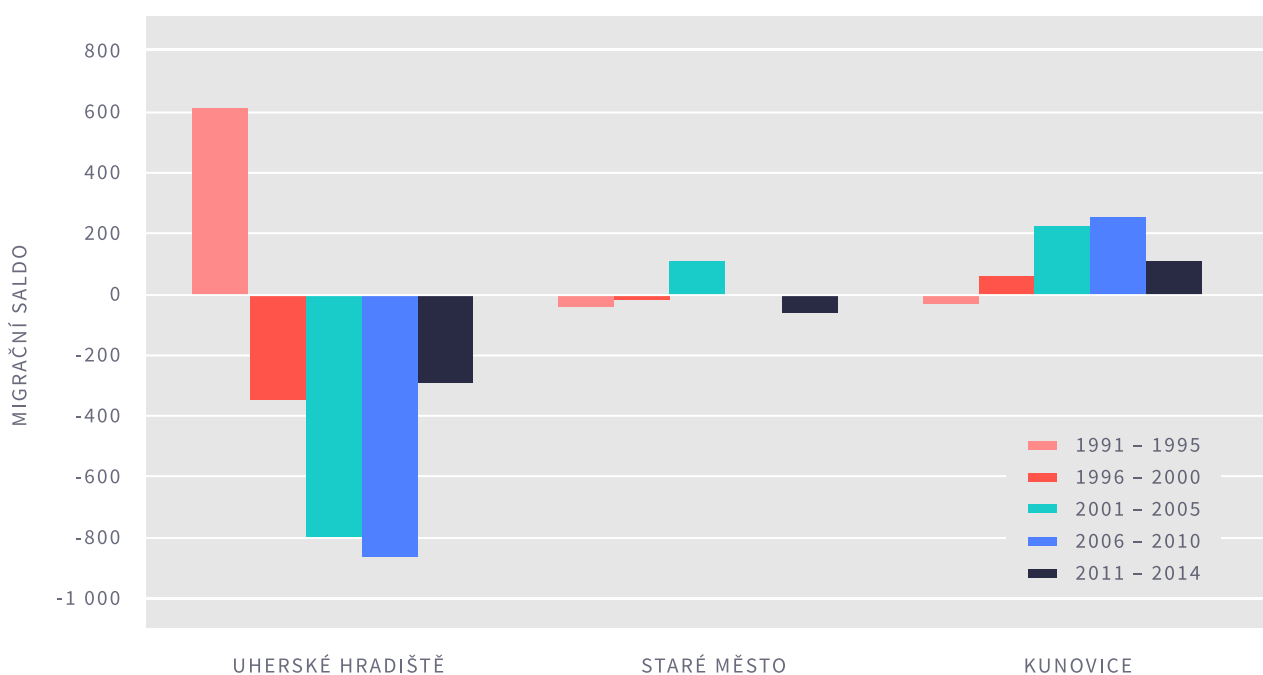
Zdroj / ČSÚ 2015; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

Nejvyšší migrační ztráty (- 1 541 osob) vykázalo město Uherské Hradiště s obcemi vlastního okresu. Tzn., že **téměř tři čtvrtiny záporného migračního salda šlo ve prospěch blízkých obcí nacházejících se v širokém zázemí města.** Nejintenzivnější vystěhování bylo zaznamenáno do nejbližších obcí v rámci probíhajícího **suburbanizačního procesu.** V rámci tohoto procesu pak **město Uherské Hradiště přichází spíše o mladší populaci, s vyšším vzděláním a vyššími příjmy,** zaměstnanou převážně v terciárním a kvartérním sektoru hospodářství (UP Olomouc. 2015).

Obr.5 / Vývoj migračního salda Uherského Hradiště, Starého Města a Kunovic v obdobích

Zdroj / ČSÚ 2015; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

Z obr. 5 je patrné, že **migrační pohyb obyvatel ve Starém Městě a Kunovicích se podstatně lišil od Uherského Hradiště**. Staré Město zaznamenalo nárůst počtu obyvatel vlivem migrace především v letech 2001 – 2005 (jednalo se o 112 osob), ale v celém sledovaném období 1991 až 2014 migrační saldo činilo 0 osob, tzn., že počet přistěhovalých se rovnal počtu vystěhovalých. Poměrně vysokým migračním přírůstkem se v analyzovaném období vyznačovaly Kunovice. Ty, kromě první poloviny 90. let, měly daleko vyšší počet přistěhovalých než vystěhovalých. Migrační saldo za celé sledované období činilo 629 obyvatel a k rozhodujícímu nárůstu migračního salda došlo v letech 2001 – 2010.

Suburbanizační proces je tak v případě města Uherské Hradiště dále **zesilován jeho uzavřenou polohou, resp. prostorovým omezením, mezi Starým Městem a Kunovicemi**. Město se musí vyrovnávat i s dalšími **územními bariérami svého rozvoje**, např. konfigurace vodních toků, železnice, silničních tahů apod. I to přispívá značnou měrou k **dlouhodobému vylidňování jeho centrálních částí** (Uherské Hradiště, Mařatice a Jarošov) a naopak k populačnímu růstu jak sousedních měst a obcí v nejbližším okolí Uherského Hradiště, tak i místních částí města Míkovice, Vésky a Sady.

Tab. 2 / Vývoj počtu obyvatel místních částí Uherského Hradiště v období let 1980 – 2011
Pramen / Historický lexikon obcí, ČSÚ, 2015

město / místní část	počet obyvatel			
	1980	1991	2001	2011
Uherské Hradiště /	25 015	26 765	26 876	25 818
Jarošov	1 481	1 916	2 592	2 370
Mařatice	3 702	6 157	7 553	7 078
Míkovice	856	825	826	888
Rybárny	-	349	277	283
Sady	1 162	1 131	1 178	1 412
Uherské Hradiště	17 234	15 834	13 907	13 183
Vésky	580	583	543	604

VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA

K významným faktorům podmiňujícím celkový sociálně ekonomický vývoj města patří změny **složení obyvatelstva podle věku**.

Tab. 3 / Struktura obyvatel Uherského Hradiště podle věku v letech 1991, 2001 a 2011

Pramen / ČSÚ 1993, 2003, 2013; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

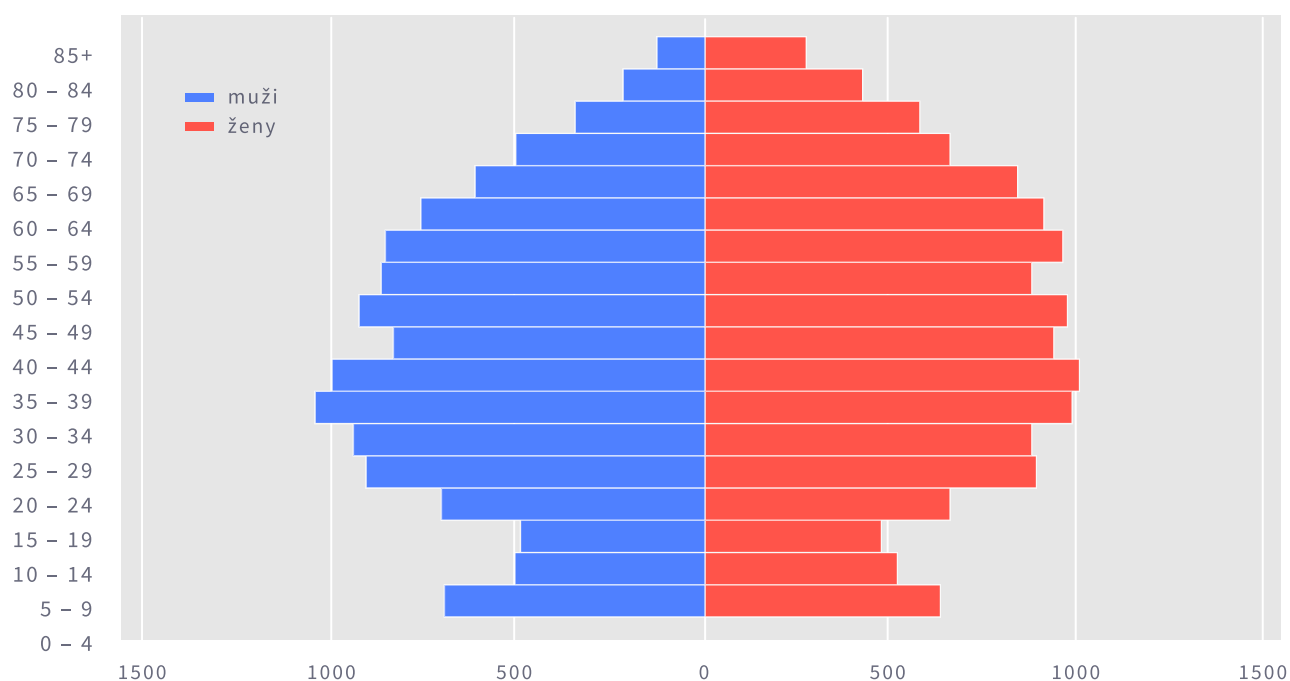
rok	počet osob ve věku			podíl (%) osob ve věku		
	0 – 14 let	15 – 64 let	65 a více	0 – 14 let	15 – 64 let	65 a více
1991	6 001	18 151	2 612	22,4	67,8	9,8
2001	4 359	19 164	3 346	16,2	71,3	12,5
2011	3 298	17 898	4 551	12,8	69,5	17,7

Z dat uvedených především v tab. 6 plyne, že věková struktura obyvatelstva Uherského Hradiště na počátku 90. let se vyznačovala vysokým zastoupením dětské složky populace (22,4 %) a nízkým zastoupením obyvatelstva v poproduktivním věku (9,8 %). Odpovídající podíly za ČR byly v prvním případě 21 % a v případě seniorů 12,6 %. Díky nižší porodnosti a rychlejšímu prodlužování naděje na dožití se během dvaceti let věková struktura obyvatel Uherského Hradiště oproti ČR významně změnila. Při posledním sčítání lidu byl podíl obyvatel v předproduktivním věku v ČR vyšší (14,3 %) a obyvatel v poproduktivním věku nižší (15,8). Tato skutečnost se promítla do hodnoty indexu stáří (počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 obyvatel věku 0 – 14 let), který vzrostl během let 1991 – 2011 v ČR z hodnoty 60,2 na 110,5, ale v Uherském Hradišti šlo o mnohem větší nárůst (z hodnoty 43,5 na 138,0).

Na konci roku 2014 průběžná statistika obyvatelstva uváděla, že v Uherském Hradišti bydlelo 4 939 obyvatel v poproduktivním věku. Jejich podíl na populaci města se zvýšil na 19,5 %. Lze tedy reálně očekávat, že **již na konci roku 2015 bude v Uherském Hradišti bydlet více než 5 tis. seniorů a jejich podíl na populaci města překročí hranici 20 %**.

Obr. 6 / Věková pyramida města Uherské Hradiště k 26. 3. 2011

Pramen / ČSÚ, SLBD 2011

VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATELSTVA

Další významnou charakteristiku obyvatelstva představuje jeho **struktura podle vzdělání**, která výstižně charakterizuje kvalitu lidských zdrojů daného území. Lepší vzdělanostní struktura obyvatelstva je předpokladem úspěšného sociálního a ekonomického rozvoje. **Vzdělanostní struktura obyvatel města Uherské Hradiště se mezi roky 2001 a 2011 významně zlepšila.** Podíl osob se základním vzděláním se snížil o 10 procentních bodů z hodnoty 26,7 % na 16,7 %, na druhé straně podíl osob s maturitou se zvýšil z 28,3 % na 35,6 % a podíl osob s vysokoškolským vzděláním z 10,7 % na 17,1 %. Ještě v roce 2001 největší skupinou osob starších 15 let byly osoby se středním vzděláním bez maturity. Při posledním sčítání však touto skupinou již byly osoby se středním vzděláním s maturitou.

Tab. 4 / Struktura obyvatel Uherského Hradiště ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání v letech 1991, 2001 a 2011

Pramen / ČSÚ 1993, 2003, 2013; výpočty KGG UP v Olomouci 2015

Pozn.: podíly počítány na základě osob se zjištěným vzděláním.

rok	počet osob				podíl osob (%)	
	ZŠ	SŠ-	SŠ+	VŠ	ZŠ	VŠ
1991	5 553	7 102	5 878	2 231	26,7	10,7
2001	4 445	7 507	7 383	2 967	19,9	13,3
2011	3 641	6 699	7 778	3 740	16,7	17,1

OSOBY SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ

V rámci souměstí Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice monitoruje Odbor sociálních služeb MěÚ Uherské Hradiště **cca 100 sociálně vyloučených osob (bezdomovci)**. Zhruba dvě třetiny z nich představují muži, jednu třetinu ženy. Problémem nemnoha z nich je užívání návykových látek (alkohol, drogy), resp. kumulace různých problémů.

SPOLKOVÁ ČINNOST

Spolky a sdružení představují nositele místní kultury a společenského života. Mezi hlavní spolky v současné době působící v Uherském Hradišti jako nositelé kultury patří:

- 1 Sbory dobrovolných hasičů** (působí v Jarošově, Mařaticích, Míkovcích, Věskách a v Uherském Hradišti)
- 2 Myslivecká, rybářská a zahrádkářská sdružení**
- 3 Církevní organizace**
- 4 Charitativní, dobročinné a nadační organizace** (více viz kapitola Veřejná vybavenost)
- 5 Společenské spolky**
- 6 Tělovýchovné a sportovní jednoty** (více viz kapitola Veřejná vybavenost)
- 7 Umělecká sdružení** (hudební, pěvecké, dramatické, výtvarné, literární, národopisné či folklorní; více viz kapitola Veřejná vybavenost)

Z uvedeného přehledu lze soudit, že spolky mají vliv vzdělávací, výchovný i kulturní. Z tradičního charakteru jejich činnosti vyplývá, že ve svém prostředí vytvářejí, rozvíjejí a upevňují vazby k obci, k regionu, k historii obce, k problémům životního prostředí v místě i širším okolí. Dále přispívají k rozvíjení humanitního a charitativního citění, ke zkvalitňování mezilidských vztahů, k respektování principů demokracie ve veřejné činnosti a k posilování smyslu pro jejich potřebnost.

Spolkovou činnost město Uherské Hradiště podporuje i finančně. Podle svých Pravidel pro poskytování prostředků z rozpočtu města rozděluje každoročně finanční podporu ze svých peněžních fondů: Fond životního prostředí, Fond mládeže a vzdělávání, Fond sportu, Fond kultury, Fond cestovního ruchu, Fond sociální pomoci a prevence, Sociální fond. Zdroje výše uvedených fondů město rozděluje prostřednictvím každoročně vyhlášených programů.

3 HOSPODÁŘSTVÍ

EKONOMICKÁ SITUACE A PODNIKÁNÍ

Ekonomická základna města prošla od roku 1990 do dneška výraznými změnami a v její struktuře došlo k zásadnímu posílení sektoru služeb, který zaměstnává téměř 2/3 ekonomických obyvatel města. Pozice průmyslu sice relativně oslabila, avšak sídelní aglomerace nadále představuje významné průmyslové centrum. Dobře je to patrné z následující tabulky, která koresponduje se změnami v ekonomice a podnikatelském sektoru.

Tab. 5 / Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva ve městě Uherské Hradiště v letech 2001 a 2011 podle sektorů národního hospodářství

Pramen / SLDB 2001 a 2011, ČSÚ

sektor národního hospodářství	2001		2011	
	abs.	%	abs.	%
primér (zemědělství, lesnictví)	232	1,6	131	1,0
sekundér (průmysl a stavebnictví)	6 106	43,3	4 598	35,0
terciér (obchod, služby, školství, zdravotnictví)	7 781	55,1	8 409	64,0
celkem	14 119	100	13 138	100

V odvětvové struktuře výrazně převažují společnosti podnikající v terciéru (služby, školství, věda, výzkum), kde je aktivních téměř 75 % subjektů. V sekundárním sektoru národního hospodářství (průmysl, stavebnictví) působí cca 22 % subjektů. Primérní sektor (zemědělství, lesnictví, rybářství) je zastoupen 2,5 %.

Tab. 6 / Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31. 12. 2015

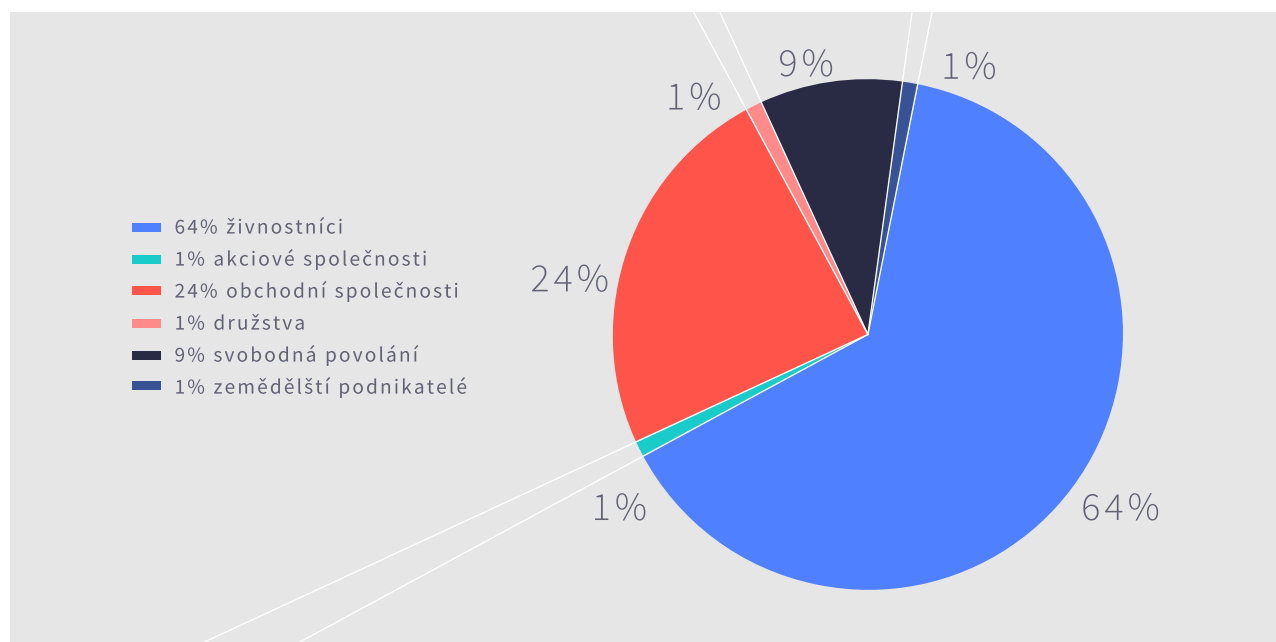
Pramen / ČSÚ 2016

odvětví národního hospodářství	registrované podniky	podniky se zjištěnou aktivitou
zemědělství, lesnictví, rybářství	143	88
průmysl	876	490
stavebnictví	550	304
služby	4 896	2 590
celkem	6 688	3 472

K 31. 12. 2015 působilo na území města dle statistického Registru ekonomických subjektů (RES) 3 565 aktivních subjektů. Podle právní formy podnikání převažují (2 173 subjektů, resp. 60,9 %). Další nejpočetněji zastoupenou formou podnikání jsou obchodní společnosti (824 aktivních subjektů, tj. 23,1 %) a svobodná povolání s počtem aktivních registrací 308 (8,6 %). Akciových společností bylo 51 a družstev 27.

Obr. 7 / Podnikatelské subjekty dle právní formy podnikání

Pramen / ČSÚ 2016

Plochy s převažující funkcí výroba a průmysl zabírají celkem 103,4 ha (cca 5 % rozlohy). Vzhledem k historickému charakteru Uherského Hradiště je průmyslová výroba koncentrována zejména v severovýchodní (průmyslová zóna podél ulice Sokolovská, nová průmyslová zóna Jaktáře, výrobní lokality v Jarošově) a jihovýchodní části města (lokality podél ulice Průmyslová a Malinovského). Veškeré další rozvojové plochy výrobní aktivity se však nacházejí již za administrativní hranicí města, na území sousedních měst Staré Město a Kunovice. Územní plán Uherského Hradiště umožňuje pro průmysl a výrobu využít jen cca 15 ha v Jarošově.

Na konci osmdesátých let minulého století představovalo město Uherské Hradiště především významnou základnu leteckého průmyslu. V tehdy městské části Kunovice bylo při výrobě letadel v koncernovém podniku LET Uherské Hradiště zaměstnáno téměř 5,5 tis. pracovníků. Vývojem a výrobou leteckých přístrojů se v Uherském Hradišti zabývala také společnost Mesit, která tehdy zaměstnávala 2,8 tis. osob. Žádná další průmyslová organizace neměla více než tisíc pracovníků. Nad 500 zaměstnanců bylo v Uherském Hradišti na konci osmdesátých let zaměstnáno také v podniku Barvy a laky Praha (závod v městské části Staré Město), dále v textilním závodě Slezanu Frýdek-Místek (opět Staré Město) a také při výrobě ohýbaného nábytku ve dvou zdejších závodech společnosti TON Bystřice pod Hostýnem. Významně byl ve městě zastoupen i potravinářský průmysl – v provozech Slováckých konzerváren (1 provoz v Kunovicích) pracovalo asi 660 osob, v cukrovaru necelých 500 a v pivovaru v městské části Jarošov bylo zaměstnáno téměř 400 pracovníků. Bezmála 350 osob pracovalo v Oděvním podniku Prostějov. Kromě průmyslových organizací byla významným zaměstnavatelem ve městě také Nemocnice s poliklinikou a Československá státní automobilová doprava.

Po osamostatnění městských částí Kunovice a Staré Město a také v důsledku ekonomické transformace a restrukturalizace průmyslových podniků se v roce 2015 na území města Uherské Hradiště nacházeli již pouze dva zaměstnavatelé, kteří měli více než tisíc pracovníků. Prvním je výrobce elektrických rozvodných, řídicích a spínacích zařízení **AVX Czech Republic, s.r.o.** (britský kapitál), který vstoupil na český trh v roce 1992 (do Uherského Hradiště v roce

1997), má sídlo v Lanškrounu a v Uherském Hradišti zaměstnává 1,3 tis. pracovníků. Druhou organizací je **Uherskohradištská nemocnice a.s.**, která vznikla z původní příspěvkové organizace Zlínského kraje a zaměstnává zde zhruba tisíc osob.

Významnou společností s dlouhodobou historií je koncern **MESIT holding a.s.** zastřešující 11 společností s více než tisícem pracovníků (některé části společnosti, však leží mimo Uherské Hradiště). Dceřiné společnosti holdingu MESIT se zaměřují zejména na výrobu přesných odlitků, vstřikovacích forem, nástrojů a materiálu pro letecký, zbrojní, automobilový a textilní průmysl, elektrotechniku i zdravotnictví.

Zhruba 700 zaměstnanců má **SYNOT Group**, uskupení 11 společností. Nosným odvětvím je loterijní průmysl, k dalším zaměřením patří IT technologie, realitní či nadační činnost. Ve společnosti pracuje přibližně 700 zaměstnanců.

Mezi dalším významné zaměstnavatele patří firma Forschner, spol. s r.o., která je součástí německého koncernu Forschner Group a v Uherském Hradišti se zabývá výrobou v oblasti kabelových systémů a elektromechanických součástek. Přes 500 osob pracuje také v dopravní společnosti **ČSAD Uherské Hradiště, a.s.**

Téměř 250 pracovníků má další významný zaměstnavatelský subjekt se sídlem v Uherském Hradišti, a to **Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.**, které provozují vodovody, kanalizace a čističky odpadních vod na území celého okresu.

Přes 200 osob zaměstnává také samotné Město Uherské Hradiště. Obdobný počet pracovníků pracuje v Uherském Hradišti také pro firmu **ND Logistics CZ s.r.o.**, která vznikla v roce 2001 spojením know-how a mezinárodní sítě poboček francouzské společnosti Groupe Norbert Dentressangle zabývající se dopravou a logistikou a jedním z předních českých dopravců, společností ČSAD Uherské Hradiště. Kromě Uherského Hradiště má firma logistické centrum také v Divišově (okres Benešov). Do desítky nejvýznamnějších organizací patří ryze česká firma **Inpost, spol. s r.o.**, jejíž hlavní činností je výroba, nákup a prodej masa a masných výrobků, rovněž provozuje maloobchodní síť prodejen masa a uzenin a zabývá se také činností v oblasti ekologie a strojírenské výroby.

V Uherském Hradišti mají své sídlo i firmy zaměstnávající více zaměstnanců ale tito všichni nepracují ve městě, nýbrž často v jiných obcích Uherskohradištska. Mezi takovéto firmy patří **Zevos a.s.**, která v okrese zaměstnává více než 200 osob; závody jsou však umístěny mimo město – drůbežárna ve Starém Městě, výroba vepřového masa v Kunovicích, sušárna a výroba krmiv v Dolním Němčí a stavební závod v Uherském Brodě. Ještě větším zaměstnavatelem jsou **Sociální služby Uherské Hradiště**, které v 16 zařízeních okresu Uherské Hradiště zaměstnávaly na konci roku 2005 celkem 900 osob. V Uherském Hradišti sídlí vedení příspěvkové organizace a domov pro seniory se 160 lůžky.

Tab. 7 / Největší zaměstnavatelé působící ve městě Uherské Hradiště

Pramen / vlastní zpracování

název organizace	dceřiné společnosti	počet zam.	odvětví činnosti
Uherskohradištská nemocnice a.s.	-	1005	zdravotnictví
AVX Czech Republic s.r.o.	-	890	elektrotechnický průmysl
Forschner, spol. s.r.o.	-	545	elektrotechnický průmysl
ČSAD Uherské Hradiště	ČSAD Uh. Hradiště a.s.	283	doprava
	ČSAD BUS Uh. Hradiště a.s.	180	doprava
Slovácké vodárny a kanalizace a.s.	-	243	výroba a distribuce vody
Thermacut, s.r.o.	-	220	elektrotechnický průmysl
Město Uherské Hradiště	-	217	veřejná správa
Zevos a.s.	-	175	zemědělské závody
Vymyslicky – výtahy. s.r.o.	-	159	lehké strojírenství - výtahy
ND Logistics CZ s.r.o.	-	158	projektové služby
Mesit holding a.s	MESIT střední škola	30	vzdělávání
	MESIT holding	58	vedení společnosti
	MESIT aerospace	160	elektrotechnický průmysl
	MESIT ecology	4	ochrana ŽP
	MESIT foundry	129	slévárenství
	MESIT galvanica	53	povrchové úpravy - letectví
	MESIT machining	100	kovovýroba
	MESIT defence	118	elektrotechnický průmysl
	MESIT pcb	39	kovovýroba
	MESIT reality	40	reality
Synot Group	SYNOT W, a.s.	115	loterijní průmysl
	SYNOT ICT Services, a.s.	107	IT technologie
	SYNOT TIP, a.s.	165	loterijní průmysl
	SYNOT REAL ESTATE, k.s.	105	reality

EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEL A DOJÍŽDKA DO ZAMĚSTNÁNÍ

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo zahrnuje jak zaměstnané tak nezaměstnané osoby. V období let 1991 až 2001 se v Uherském Hradišti snížil počet ekonomicky aktivních osob o 490, tj. z 14 609 na 14 119. Během následujícího období let 2001 až 2011 se počet ekonomicky aktivních obyvatel snížil o 1 014 na 13 105.

K daleko vyššímu poklesu však došlo u obyvatelstva zaměstnaného, neboť v roce 1991 při sčítání uvedlo 219 občanů Uherského Hradiště, že si hledají zaměstnání, zatímco v roce 2001 takovýchto osob bylo téměř tisíc (989) a v roce 2011 již 1 197. Na počátku března roku 1991 bylo v Uherském Hradišti 14 390 zaměstnaných, o 10 let později jich bylo jenom 13 130 a v roce 2011 jen 11 882 zaměstnaných. Úbytek v desetiletí 2001 až 2011 tedy činil 1 248 zaměstnaných osob.

Tab. 8 / Ekonomická aktivita obyvatel

Pramen / ČSÚ – SLBD 2011

ekonomická aktivita	obyvatelstvo celkem		
	abs.	%	
obyvatelstvo celkem	25 818	100,0	
EKONOMICKY AKTIVNÍ CELKEM	13 105	50,8	
zaměstnaní	11 882	46,0	
z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	9 433	-
	zaměstnavatelé	533	-
	pracující na vlastní účet	1 360	-
ze zaměstnaných	pracující důchodci	587	-
	ženy na mateřské dovolené	254	-
nezaměstnaní	1223	-	
EKONOMICKY NEAKTIVNÍ CELKEM	11 878	46,0	
nepracující důchodci	5 978	-	
žáci, studenti, učni	3 600	-	
OSOBY S NEZJIŠTĚNOU EKONOMICKOU AKTIVITOU	835	3,2	

Pro objektivní zhodnocení počtu osob skutečně pracujících v dané obci a pro vyjádření skutečného ekonomického významu města slouží ukazatel počtu obsazených pracovních míst.¹ Jeho hodnota pro Uherské Hradiště a další vybraná střediska Zlínského kraje je uvedena v tab. 12. Všechna sledovaná střediska byla v roce 2011 dojížděcími centry, tj., více osob do nich dojíždělo za prací z jiných obcí, než z nich vyjíždělo za prací do jiných obcí. S výjimkou Starého Města převyšoval počet dojíždějících za prací minimálně dvakrát počet vyjíždějících za prací ze střediska. Ukazatel počtu obsazených pracovních míst na 1000 zaměstnaných s trvalým bydlištěm ve městě ukazuje na význam pracovní funkce daného města. Mezi vybranými městy v roce 2011 měly nejvyšší koeficient (a tedy nejvýraznější pracovní funkci) Kunovice (na 1 tis. zaměstnaných bydlících v obci připadlo 1,5 tis. obsazených pracovních míst), následované Otrokovicemi (1,4 tis.) a Uherským Hradištěm (1,3 tis.). Překvapivě nejnižší koeficient vykázalo krajské město Zlín společně s Kroměříží (1,1 tis.).

¹ Vypočteno na základě údajů ze sčítání lidu. Od zaměstnaných obyvatel města jsou odečtení vyjíždějící za prací z města a přičteny osoby dojíždějící za prací do města.

**Tab.9 / Obsazená pracovní místa (OPM) ve vybraných městech
Zlínského kraje k 26. 3. 2011**
Pramen / ČSÚ – SLDB 2011

město	zaměstnaní	vyjíždějící	dojíždějící	OPM	OPM/ zaměstnaní *1000
Uherské Hradiště	11 941	2 993	6 671	15 619	1308
Staré Město	3 177	1 239	1 988	3 926	1236
Kunovice	2 357	1 054	2 238	3 541	1502
Kroměříž	12 619	2 287	4 310	14 642	1160
Vsetín	11 677	1 524	3 934	14 087	1206
Valašské Meziříčí	11 885	1 526	4 542	14 904	1254
Uherský Brod	7 409	1 624	3 445	9 230	1246
Otrokovice	8 400	1 947	5 692	12 145	1446
Zlín	34 999	4 477	10 684	41 206	1177

Dojízdka do zaměstnání je významným regionálním procesem a je u nás pravidelně sledována při sčítáních lidu, domů a bytů, a to již od roku 1961. Město Uherské Hradiště je významným centrem dojízdky v regionu – počet dojíždějících za prací do Uherského Hradiště při posledním sčítání v roce 2011 (6 671 osob) výrazně převyšoval počet osob vyjíždějících za prací z města (2 993). Dojízdkové saldo činilo 3 678 osob. Adekvátní hodnoty za předchozí sčítání v roce 2001 byly následující: počet vyjíždějících – 4 652, počet dojíždějících – 9 902, dojízdkové saldo – 5 250 osob. Pokles dojíždějících v období 2001 – 2011 (o 3 231 osob) byl doprovázen poklesem vyjíždějících za prací z Uherského Hradiště (o 1 659 osob), takže dojízdkové saldo se snížilo téměř o více než 1,5 tis. osob (1 572).

Počet obsazených pracovních míst činil v roce 2001 v Uherském Hradišti 18 151 (13 028 zaměstnaných s bydlištěm ve městě, 4 652 vyjíždějících za prací z města a 9 902 dojíždějících za prací do města). Počet obsazených pracovních míst v Uherském Hradišti se mezi léty 2001 a 2011 snížil na 15 619.

Mezi dojíždějícími za prací do Uherského Hradiště převažovaly logicky dojíždějící z ostatních obcí okresu. V roce 2001 jejich podíl činil téměř 87,6 %, o deset let později se snížil na 85,2 %.

Intenzita dojízdky za prací do samotného Uherského Hradiště je oslabována bezprostřední existencí sousedních měst Staré Město a Kunovice v aglomeraci Uherské Hradiště, neboť obě tato města jsou sama o sobě významnými dojízdkovými centry.

Největší dojízdka směřuje do Uherského Hradiště ze sousedních měst Staré Město (639) a Kunovice (536), dále ze vzdálenějších měst Uherský Brod (268), Ostrožská Nová Ves (253), Hluk (253), Uherský Ostroh (195) a z Veselí nad Moravou (194), které se nachází v Jihomoravském kraji.

NEZAMĚŠTNANOST

Situaci na trhu práce v Uherském Hradišti lze ve srovnání s průměrem ČR v posledním desetiletí hodnotit jako příznivou. Výjimku představoval pouze rok 2010, kdy se podíl nezaměstnaných (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání k počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let) mírně překročil hodnotu celou Českou republiku.

Tab. 10 / Vývoj podíl nezaměstnaných v období let 2008–2015 (vždy k 31. 12.)

*Pramen / MPSV ČR, pozn.: * údaje nebyly dostupné*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uherské Hradiště	3,8	4,3	7,1	7,5	6,5	*	*	6,6	5,7
Česká republika	4,5	4,5	7,1	7,4	6,8	7,4	8,2	7,5	6,2

Na konci roku 2015 klesl počet uchazečů pod tisícovou hranici a míra nezaměstnanosti na hodnotu 5,62 %, což bylo opět výrazně méně než v ČR (6,24 %).

Tab. 11 / Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání

Pramen / ČSÚ

rok	uchazeči o zaměstnání v evidenci		podíl nezaměstnaných osob (%)		
	celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
31. 12. 2007	780	704	3,8	3,5	4,1
31. 12. 2008	832	786	4,3	4,1	4,5
31. 12. 2009	1 353	1 282	7,1	7,3	6,8
31. 12. 2010	1 386	1 342	7,5	7,9	7,7
31. 12. 2011	1 183	1 149	6,5	6,6	6,4
31. 12. 2014	1144	1125	6,6	6,3	6,8
31. 12. 2015	980	953	5,7	5,5	5,8

Z celkového počtu 1 125 dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných úřadem práce v roce 2014 bylo dlouhodobě nezaměstnaných (v evidenci úřadu práce nad 12 měsíců) celkem 464 osob, tj. 41 %. Uchazečů – absolventů bylo v roce 2014 evidováno 46, tj. 4,1 %.

CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je nedílnou součástí ekonomiky města. Uherské Hradiště jako přirozené centrum turistického regionu Slovácko se díky svému historickému a kulturnímu dědictví a koncentraci atraktivit cestovního ruchu stalo v posledním desetiletí vyhledávaným **cílem tuzemských i zahraničních návštěvníků**.

Cestovní ruch na území města Uherské Hradiště má charakter zejména **kulturně poznávací** s celoroční intenzitou.

Vyhlášení historického jádra Uherského Hradiště městskou památkovou zónou v roce 1990 významně přispělo k zachování unikátního architektonického rázu vnitřního města. Uherské Hradiště si tak obnovilo specifické genium loci královského města, s nímž je spojena značná část potenciálu města v oblasti cestovního ruchu. Dalším faktorem, který slouží k atrakci návštěvníků a marketingové prezentaci města je kulturní dědictví celého regionu Slovácka, je lidové umění a řemesla.

Mezi nejdůležitější kulturní akce výrazně regionálního až nadregionálního charakteru patří Letní filmová škola, Slováké slavnosti vína, folklorní festival Kunovské léto, filmový festival ekologických filmů Týká se to také tebe (TSTT) či jarmarky lidových řemesel.

Uherské Hradiště v posledních letech rozšířilo nabídku zařízení pro krátkodobou rekreaci. K novým atraktivitám přibyl moderní aquapark, modernizací prošel atletický a fotbalový stadion, dvě kryté tenisové haly i venkovní kurty. Navíc přírodní zázemí v nejbližším okolí města vytváří celoročně velmi dobré možnosti pro využití volného času (např. nábřeží Moravy, Kunovský les, Rochus či Mařatské vinohrady).

Poslední období přinesla obrovský rozmach **cykloturistiky**. Městem prochází několik dálkových cyklotras – Moravská stezka přivádějící cyklisty od Olomouce podél Moravy až k Lednicko – valtickému areálu, dálková trasa z Vídně do Brna a celá síť moravských vinařských stezek.

Nejvyšší návštěvnost vykazuje Aquapark Uherské Hradiště (300 tis. návštěvníků), Letní filmová škola a Slováké muzeum včetně archeologických lokalit (105 tis. návštěvníků). Městské informační centrum na Masarykově náměstí navštíví ročně cca 110 tisíc osob.

Z monitoringu návštěvníků turistických regionů ČR (<http://monitoring.czechtourism.cz>) plyne, že návštěvníci Uherského Hradiště přicházejí z větší části z České republiky. Domácí návštěvníci tvoří 80,6 %, zahraničních návštěvníků je pak pouze 19,4 %. Počet zahraničních návštěvníků je tedy ve srovnání s Jižní Moravou vyšší než průměrný (podíl zahraničních návštěvníků v rámci JM činí 16,9 %). Tento fakt lze aplikovat i na srovnání s regionem Střední Moravy, kde je průměrný podíl zahraničních návštěvníků 18 %. Uherské Hradiště lze tedy charakterizovat jako region, který je svou atraktivitou v rámci Zlínského kraje i celé jižní části Moravy zajímavý pro zahraniční návštěvníky a může tak ovlivnit nejen jejich příjezd, ale rovněž setrvání v kraji.

Zahraniční návštěvníci do Uherského Hradiště přijíždějí nejčastěji ze Slovenska (57,8 %), Nizozemí (14,06 %) a Německa (7,81 %). Ostatní státy se na příjezdovém CR podílejí méně než 5 %.

Město je návštěvníky vyhledávané a opakovaně se do něj vrací. Více než tři návštěvy absolvovalo 39,70 %, což je dokonce více než počet návštěvníků, kteří zavítali do města poprvé. Těch je 34,55 %. Počet je pak doplněn návštěvníky, kteří byli v regionu jednou až třikrát (25,76 %). Fakt, že se do regionu návštěvníci rádi vrací lze považovat za velmi významný a lze odhadovat, že se na něm podílí jednak rozmanitost nabídky regionu spolu s příznivým umístěním města ve střední části Moravy a dále atraktivní nabídka zajímavých akcí a příležitostí ke strávení návštěvy.

Téměř polovina návštěvníků přijíždí do regionu za poznáním (47,27 %), menší skupiny pak za relaxací (8,79 %) turistikou a sportem (8,79 %) a na návštěvy svých blízkých (8,79 %). Značný potenciál poznávací turistiky lze tedy považovat za základní faktor ovlivňující rozvoj celého regionu.

Turistickou infrastrukturu na území Uherského Hradiště charakterizuje poměrně dostatečná vybavenost ubytovacími kapacitami a gastronomickými zařízeními. Ubytovací kapacity Největším počtem lůžek disponují ubytovny a hotely. Nejvyšší úroveň poskytovaných hotelových služeb nabízí dva čtyřhvězdičkové hotely (Hotel Slunce a Hotel u Hejtmána Šarovce) a šest tříhvězdičkových hotelů.

Tab. 12 / Seznam ubytovacích zařízení v Uherském Hradišti*Pramen / ČSÚ a vlastní šetření*

název	kategorie	počet pokojů	počet lůžek
Hotel Slunce	Hotel ****	20	32
Hotel u hejtmana Šarovce	Hotel ****	16	30
Bests Western Hotel Grand	Hotel ***	53	102
Hotel Koníček	Hotel ***	22	66
Hotel Fabrika	Hotel ***	24	55
Hotel Maxi	Hotel ***	15	30
Hotel Mlýnská	Hotel ***	24	54
Hotel Morava	Hotel ***	51	117
Hotel Quadro Club	Hotel garni	22	74
Penzion Bílý dům	Penzion	8	26
Penzion Modrá růže	Penzion	11	33
Penzion Na Dlouhé	Penzion	5	17
Penzion Na Stavidle	Penzion	18	46
Penzion s wellness	Penzion	13	50
Ubytování Pod kopcem	Penzion	7	25
Ubytovna Orlovna	Turistická ubytovna	7	29
Ubytovna U kašny	Turistická ubytovna	14	37
Studentská kolej UTB	Ostatní	138	293

Dle šetření ČSÚ se během roku 2014 v ubytovacích zařízeních na území Uherského Hradiště ubytovalo celkem 24 282 hostů, přičemž na jednoho hosta připadalo 2,0 přenocování. Počet ubytovaných hostů se v posledních letech zvyšuje, mezi lety 2012 až 2014 se počet hostů zvýšil o 6 192 osob.

Tab. 13 / Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v Uherském Hradišti
Pramen / ČSÚ, 2015

	2012	2013	2014
počet zařízení	12	11	15
pokoje	387	371	378
lůžka	790	766	795
hosté	18 090	23 029	24 282
z toho nerezidenti	6 011	8 325	9 329
přenocování	34 642	45 018	49 075
z toho nerezidenti	12 254	16 063	22 513
průměrný počet přenocování (nocí)	1,9	2,0	2,0

Informační a doplňkové služby pro návštěvníky města zajišťuje turistická informační centra provozované Sdružením pro rozvoj cestovního ruchu - Region Slovácko. Informační centrum, získalo certifikaci A.T.I.C. (Asociace turistických informačních center ČR) kategorie A. To znamená, že centrum je otevřeno celoročně 7 dní v týdnu, poskytuje informace o celé České republice, zajišťuje průvodcovskou činnost v místě působení i v celé ČR a poskytuje další služby podle standardů A.T.I.C. Dále bylo městské informační centrum zařazeno do kategorie regionálního centra v rámci certifikace přirozeného turistického regionu. V Kunovicích a ve Starém Městě se informační centra nenacházejí. Ve městě a jeho nejbližším okolí se nacházejí významné atraktivity cestovního ruchu:

KULTURNĚ HISTORICKÉ PAMÁTKY:

Městská památková zóna s řadou historických památek (komplex jezuitských budov tvořených jezuitskými kolejemi, kostelem sv. Františka Xaverského a budovou někdejšího gymnázia – Redutou, renesanční dům hotel Fojta a barokní lékárna U zlaté koruny, Stará radnice, Morový sloup, kaple sv. Alžběty s nedalekým objektem někdejšího františkánského kláštera, kaple sv. Šebestiána a další).

Slovácké muzeum kde se návštěvník může seznámit prostřednictvím stálé národopisné expozice SLOVÁCKO se způsobem života a prací lidu na Slovácku.

Galerie Slováckého muzea s expozicí umění jihovýchodní Moravy, pravidelnými výstavami českých i zahraničních umělců. InSTITUTE sídlí v barokním objektu z 18. století, který jí dodává na vážnosti a činí z ní důstojný stánek výtvarného umění.

Slovácké centrum kultury a tradic s Galeríí Joži Úprky a stálou expozicí dějin města „**Uherské Hradiště – město královské**“ – v revitalizovaných prostorách barokní, památkově chráněné budově bývalé jezuitské koleje na Masarykově náměstí 21 je umístěna stálá expozice děl významného českého a moravského malíře Joži Úprky a stálá multi-mediální expozice historie města, které prezentuje nejvýznamnější události a dějinné okamžiky Uherského Hradiště.

Muzeum v přírodě Rochus – expozice lidové architektury – muzeum představuje etnografickou oblast uherskohradištského Dolňácka prostřednictvím tradičního stavitelství, bydlení, způsoby zaměstnání a obživy, odíváním, výtvarnou kulturou. Zvyky i folklorními projevy.

Archeologické lokality – národní kulturní památky se základy velkomoravských kostelů v Sadech.

Měšťanské vinné sklepy v Uherském Hradišti – Mařaticích, vytvářející souvislou ulici. Nejstarší z nich pocházejí z poloviny 18. století a neznámější vinný sklep U Lisu, tzv. Červený sklep je dnes využíván jako vinárna. Řada unikátních sklepů je dnes připravena k návštěvě turistů.

Sady – národní kulturní památka v Sadech. Doložena je přítomnost církevního komplexu se čtyřmi zděnými stavbami a komplexem dalších 15 srubových staveb. S největší pravděpodobností jde o kapitulní chrám a sídlo arcibiskupa Metoděje.

KULTURNĚ HISTORICKÉ PAMÁTKY V NEJBLIŽŠÍM OKOLÍ:

Velehrad – jedno z nejvýznamnějších poutních míst na Moravě, od středověku spojované s počátky křesťanství ve střední Evropě. Velehrad zároveň představuje pozoruhodný doklad vývoje architektury a výtvarného umění z pozdní doby románské až do současnosti. Součástí klášterního komplexu je bazilika Nanebevzetí Panny Marie se základy z počátku 13. století, barokní kaple se sochou sv. Vendelína a lapidárium s expozicí románské architektury.

Hrad Buchlov – středověký hrad ze 13. století, který stojí na jednom z nejvyšších vrcholů Chřibů. V interiérech je umístěna expozice původního zařízení a bohatá přírodovědná sbírka. Přístupná je vyhlídková věž a kaple sv. Barbory s hrobkou majitelů hradu.

Zámek Buchlovice ve stylu baroka pochází z přelomu 17. a 18. století. Jde o ojediněle řešený architektonický komplex. Okolí zámku zkrášluje rozsáhlý anglický park.

Cimburk – jedna z nejpůsobivějších hradních zřícenin na Moravě. Hrad pochází ze 14. století.

Památník Velké Moravy, Staré Město – dokumentuje dějiny Velkomoravské říše. Jedno z jejích center se nacházelo v lokalitě dnešního Starého Města. V archeologické lokalitě Na Valách byly objeveny základy velkomoravského kostela.

Letecké muzeum v Kunovicích s 28 exponáty dopravních, sportovních a vojenských letounů.

Archeoskanzen Modrá – představuje dávnou minulost a život velkomoravského sídliště středního Pomoraví v 9. století.

Areál Živá voda (botanická a sladkovodní expozice) se nachází v sousedství Archeoskanzenu v Modré. Návštěvníci mohou pozorovat ryby v podvodním proskleném tunelu 3,5 metru pod hladinou.

Baťův kanál – turistická vodní cesta s třinácti funkčními plavebními komorami je splavná od Otrokovic až ke Skalici. Plavební kanál je částečně veden korytem řeky Moravy a umělým korytem. Vodní cesta se dnes využívá výhradně pro rekreační a sportovní účely. Poskytuje atraktivní a netradiční možnost poznání Slovácka včetně Uherského Hradiště. V letních měsících lze využít skupinové rekreační plavby, nebo si vypůjčit loď a zvolit vlastní program. V následujících letech je plánováno prodloužení Baťova kanálu do zdrže jezu v Hodoníně a splavnění severním směrem do Kroměříže.

Lázně Ostrožská Nová Ves – poskytují balneoterapii založenou na sirnatých pramenech. Léčebná voda působí nejen na pohybové ústrojí, ale má příznivý vliv i na kožní onemocnění. V lázních se léčí lupénka a nemoci pohybového aparátu. V blízkosti lázeňského areálu se nacházejí známá Ostrožská jezera, ideální místo pro koupání.

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE VE MĚSTĚ:

Letní filmová škola - jedna z nejvýznamnějších kulturních akcí mezinárodního významu konaných na území města. Letos proběhne již 33. ročník, pořadateli jsou Asociace českých filmových klubů a Město Uherské Hradiště. V průběhu LFŠ je promítnuto kolem 200 celovečerních filmů, 150 krátkometrážních a středometrážních, konají se projekce pro veřejnost ve třech letních kinech, realizovány jsou koncerty, divadelní představení, workshopy, výstavy, setkání se zahraničními i českými významnými tvůrci apod. LFŠ se koná vždy na přelomu července a srpna.

Slovácké slavnosti vína a otevřených památek – několikadenní národopisná slavnost s krojovaným průvodem.

Týká se to také tebe (TSTTT) – přehlídka ekologických filmů tematický mezinárodní festival a soutěž filmů a video-programů – s tematikou ochrany přírody, tvorby životního prostředí a péče o historické památky.

Kunovské léto – mezinárodní festival dětských folkloristických souborů.

4 DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

Uherské Hradiště leží na exponované křižovatce významných dopravních tras procházejících městem, nebo jeho blízkým okolím v severojižním i západovýchodním směrem:

I/55 spojující Olomouc – Přerov – Otrokovice – Uherské Hradiště – Hodonín a Břeclav, kde se napojuje na dálnici D2 Bratislava – Brno,

I/50, která je pokračováním dálnice D1 z Prahy a Brna přes Uherské Hradiště a Uherský Brod do Trenčína, kde se napojuje na slovenskou dálnici Bratislava – Žilina. Komunikace je zařazena do sítě evropských silnic s mezinárodním provozem kategorie E.

Uherskohradištskou aglomerací rovněž křižují tři železniční tratě, z toho dvě mezinárodní:

č. 330 Přerov – Otrokovice – Staré Město/Uh. Hradiště – Hodonín – Břeclav. Elektrifikovaná trať je součástí tzv. II. železničního koridoru Českých drah, který umožňuje jízdu vysokorychlostních vlakových souprav

č. 340 Brno – Veselí nad Moravou – Kunovice – Uherské Hradiště

č. 341 Uherské Hradiště – Kunovice – Uherský Brod – Bylnice, odkud pokračuje do Slovenské republiky (Trenčianská Teplá)

V těsné blízkosti města se nachází neveřejné mezinárodní letiště Kunovice – hlavní letiště Zlínského kraje. Dvoukilometrová betonová vzletová a přistávací dráha, radionavigační systém a další infrastruktura a vybavení umožňuje provoz všech typů dopravních letadel.

Základním dokumentem, který definuje strategické a specifické cíle rozvoje dopravy na území města Uherské Hradiště je Generel dopravy města Uherské Hradiště, Staré Město a Kunovice z roku 2015.

SILNIČNÍ DOPRAVA

Základní komunikační systém Uherského Hradiště (dle ČSN 736110) tvoří komunikace funkčních skupin B, vybraných komunikací funkční skupiny C a úseky funkční skupiny D. **Komunikace funkční skupiny A** – rychlostní komunikace – se na území města nevyskytují.

Komunikace funkční skupiny B – průtahy silnic I., II. a III. Třídy a vazba na tyto komunikace a sběrné komunikace obytných útvarů jsou na území města zastoupeny **úseky silnice I/50** vedoucí Velehradskou třídou a Třídou Maršála Malinovského a **silnice I/50 (mezinárodní tah E50)**, která zajišťuje napojení na nadřazenou silniční síť s vazbou na Brno a dálnici D1, resp. na území Slovenska (Trenčín). Na uvedené silnici I. třídy navazují na území města Uherské Hradiště **silnice II/497** vedoucí ulicemi Sokolovská a Pivovarská do Zlína a **silnice III/05014** napojující části města Sady, Vésky a Míkovice.

Tato dopravní síť je dále doplněna o **obslužné komunikace funkční skupiny C**, silnici III/05013 – Svatoplukova, Jiřího z Poděbrad, J. E. Purkyně, Zahradní, Štěpnická a významné **místní komunikace** Sadová, 1. Máje, Svatováclavská, Kollárova, Na Stavidle, Stará Tenice, Svatojiřské nábřeží a Průmyslová.

Síť místních komunikací IV. třídy, **funkční skupina D**, v Uherském Hradišti je zastoupena obytnými a pěšími zónami v centru města (podskupina D1) a samostatnými stezkami pro chodce, stezkami pro cyklisty, chodníky (pokud nejsou součástí komunikací jiných funkčních skupin) a ostatními komunikacemi nepřístupnými provozu silničních motorových vozidel (podskupina D2).

Komunikační systém města doplňují veřejně přístupné účelové komunikace, které dopravní obsluhu zpřístupňují jednotlivé vnitrobloky uvnitř města nebo městských částí a účelové komunikace, které ve formě polních a lesních cest slouží především ke zpřístupnění jednotlivých polních, lesních event. jiných pozemků a navazují na místní nebo veřejně přístupové účelové komunikace, výjimečně na silniční průtahy.

Rozdělení komunikací do funkčních skupin je významné především z hlediska jejich základních charakteristik, parametrů a kvalitativních ukazatelů. Především u komunikací funkční skupiny B – sběrné se klade poměrně velký důraz na jejich kvalitu. V letech 2010 až 2015 bylo realizováno zkapacitnění a modernizace hlavní klíčové křižovatky Velehradská třída – Sokolovská včetně navazujících úseků silnic I/50 a II/497. Zásadní rekonstrukcí a modernizací prošla silnice II/497 v úsecích ulic Sokolovská a Pivovarská. **Souhrnné hodnocení kvality a stavebnětechnického stavu silnic III. třídy a místních komunikací ovšem neexistuje.**

Nejvyšší intenzity dopravy jsou na průtazích městem v severojižním směru na silnici I/55 v úseku ulic Velehradská třída a Třída maršála Malinovského (až 21 tis. vozidel za 24 hodin). Situace na tomto úseku se po roce 2000, kdy byl do provozu uveden obchvat uherského Hradiště (přeložka silnice I/50) mírně zlepšila, dopravní zácpy v ranní i odpolední špičce zde přetrvávají.

Druhým nejzatíženějším úsekem silnice II/497 na ulicích Sokolovská a Pivovarská (až 16 tis. vozidel za 24 hodin). Zde naopak po roce 2000 došlo k dalšímu navýšení dopravní intenzity, protože nová průmyslová zóna mezi Mařaticemi a Jarošovem podél ulice Pivovarská se stala novým zdrojem i cílovým místem osobní i nákladní dopravy. Situaci by odlehčila realizace přeložky silnice II/497 přes řeku Moravu do Starého Města (tzv. severní obchvat města).

Problematická je prostupnost dopravních uzlů města, kdy některé části města jsou dostupné pouze přes jeden z uzlů (např. Mařatice, část města za nádražím).

Tab. 14 / Sčítání dopravy v letech 2000, 2005, 2010

Pramen / Ředitelství silnic a dálnic

silnice	celkový počet vozidel		
	2000	2005	2010
I/55 (Velehradská třída, Tř. Malinovského)	25 159	23 619	20 826
II/497 (Sokolovská, Pivovarská)	12 551	16 543	15 643
III/05014 (Solná cesta)	5 682	7 515	2 915

Problémy v poměrně značném rozsahu lze na území města Uherské Hradiště identifikovat v oblasti statické dopravy. Výrazný nedostatek parkovacích míst především na sídlišcích Východ, Štěpnice a Jarošov vede k dostavování vozidel v rozporu s platnou legislativou. Situaci bude dále zhoršovat předpokládaný růst automobilizace. Tento růst poptávky nebude možné uspokojit realizací povrchových kapacit, bude nutné jej řešit především výstavbou, resp. podporou výstavby rezidenčních stání ve vícepodlažních objektech s různou formou vlastnictví.

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Železnice hraje významnou roli v dojížděcí za prací, do škol a za službami, protože Uherské Hradiště je po železnici velmi dobře dostupné. Území aglomerace prochází tratě celostátního významu č. 330 z Přerova do Břeclavi procházející Starým Městem a č. 340, resp. 341 Brno – Veselí nad Moravou – Bylnice procházející Kunovicemi a místními částmi Véska a Míkovice. Všechny tratě propojuje v rámci aglomerace místní trať spojující vlaková nádraží Staré Město u Uherského Hradiště a Kunovice, která prochází centrem Uherského Hradiště. Vlakové nádraží v Uherském Hradišti se nachází pouhých 100 metrů od centra historického jádra Uherského Hradiště – Masarykova náměstí. Územím sídelní aglomerace, přes Staré Město u Uherského Hradiště, prochází větev B. IV. Transevropského multimodálního dopravního koridoru v trase: Katovice – Ostrava – Staré Město u Uherského Hradiště – Břeclav – Vídeň.

V sídelní aglomeraci Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice se nachází 3 nádraží: Staré Město u Uherského Hradiště (trať č. 330), Uherské Hradiště (trať č. 340 a 341) a Kunovice (trať č. 341); dále 2 zastávky Vésy (trať č. 341) a Kunovice zastávka (trať č. 340).

Neřešeným problémem zůstává **stav veřejných prostranství před nádražní budovou ČD** v Uherském Hradišti. Tento prostor by měl integrovat železniční, cyklistickou, pěší dopravu, případně i autobusovou. K tomu však nevytváří podmínky.

HROMADNÁ DOPRAVA

Hromadnou dopravu cestujících v rámci samotného Uherského Hradiště a částí města zajišťuje dopravní podnik ČSAD Uherské Hradiště, a.s. prostřednictvím 7 autobusových linek. V průběhu běžného pracovního dne ČSAD vypraví celkem 261 spojů. Dostupnost území města zabezpečuje celkem 51 zastávek MHD. Celkový dopravní výkon linek MHD dosahuje 1883 km za 24 hod.

Tab. 15 / Přehled linek MHD v Uherském Hradišti
Pramen / Generel dopravy města Uherské Hradiště, 2015

číslo linky / trasa	počet spojů 24 hodin	počet spojů 8 hodin	kilometry 24 hodin
1 / St. Město – UH – Kunovice	104	70	627
2 / UH – Míkovice – Kunovice – UH	19	10	266
3 / UH – Mařatice – sídl. Východ – UH	22	14	140
4 / St. Město, obch. zóna – UH – Jarošov	51	35	326
5 / UH – sídl. Východ – Mařatice – UH	29	18	196
6 / UH – Kunovice – Míkovice – UH	15	9	211
7 / UH – nemocnice – sídl. Mojmír – UH	21	14	117
celkem	261	170	1883

Přetrvávajícím problémem veřejné hromadné dopravy v Uherském Hradišti je nedostatečná obsluha některých částí města. Několik významných lokalit nemá dostupnost k zastávkám v požadované kvalitě. Např. vzdálenost zastávek téměř 1,5 km v zastavěném území je nedostatečná. Jedná se o ulice Velehradská třída, Sokolovská a další. Rovněž nabídka spojů s následným intervalem 60 minut v území s bytovou zástavbou nemůže změnit chování obyvatel, kteří tak preferují dopravu automobilovou.

Spojení Uherského Hradiště s okolními městy a obcemi zajišťuje veřejná linková doprava ČSAD Uherské Hradiště a.s. Do přepravního režimu MHD/IDS (Integrovaný dopravní systém) je zařazeno celkem 18 linek. Nabídka železniční osobní dopravy zařazena do režimu MHD/IDS není, přestože na řešeném území se nachází celkem 5 železničních stanic.

Dostupnost nejbližších významných center je omezena dopravní infrastrukturou, kterou ovlivňují přírodní podmínky. Četnost spojení koresponduje se vzdáleností a významností vůči Uherskému Hradišti. Nejvíce spojení najdeme do krajského města, které je nejbližší a vzhledem k dopravní infrastruktuře dominuje autobusová (silniční) doprava (nutnost vlakových přestupů). Významnou roli zaujímá Brno, kde měla suverénní postavení autobusová doprava, avšak zavedením přímých vlakových spojů ze Starého Města se pozice srovnávají. U Olomouce dominuje vlakové spojení, což je způsobeno spojením po železničním koridoru a poloze na hlavních železničních tazích. Určité problémy existují v oblasti návazností železniční dopravy a autobusové dopravy.

Tab. 16 / Počet spojů veřejnou dopravou mezi Uherským Hradištěm a vybranými centry ČR v pracovní denPramen / www.jizdnirady.cz

město	vlaková spojení		autobusová spojení		celkem
	bez přestupu	s přestupem	bez přestupu	s přestupem	
Zlín	1	25	41	8	75
Olomouc	7	16	0	20	43
Brno	13	15	29	0	57

Nejdůležitějším kritériem je časová vzdálenost, která je pro cestující zásadní. Ta je závislá na vzdálenosti a dopravním prostředku. Do krajského města Zlína trvá cesta přibližně stejnou dobu (cca 40 – 50 minut), avšak rozhodující roli má pohodlí cestujících, kteří jsou při cestě vlakem nuceni dvakrát přestupovat. Podobná situace je rovněž u Brna. Autobus zvládne přímou cestu za cca 75 minut a cestující vlakem až za cca 120 minut. V posledních letech však začaly jezdit přímé vlaky po koridoru ze Starého Města, kterým cesta trvá necelých 90 minut a výrazně tak vzrostl počet cestujících po železnici. Zcela jednoznačná je pak pozice Olomouce, která využívá potenciálu železničního koridoru a cesta vlakem trvá přibližně 60 minut. Proto můžeme pozorovat úplnou absenci přímé autobusové dopravy.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Uherské Hradiště a jeho okolí má svou polohou v rovinatém území podél řeky Moravy velmi dobré podmínky pro cyklistickou dopravu a to za prací, službami a rekreační. Přes Uherské Hradiště jsou vedeny dálkové koridory nadregionálních a regionálních tras:

- nadregionální trasa č. 47 Olomouc – Kroměříž – Uherské Hradiště – Hodonín
- regionální trasa č. 5055 Uherské Hradiště – Topolná – Zlín
- regionální trasa č. 5049 Uherské Hradiště – Uherský Brod – Pitín
- regionální trasa Vinařská stezka Uherskohradištská

Po cyklotrase č. 47 je veden koridor dálkové trasy Eurovelo 4.

Rámec a podmínky rozvoje cyklo dopravy v Uherském Hradišti upravuje Generel cyklistické dopravy z roku 2011. Systémové řešení rozvoje cyklo dopravy vychází i koncepce základních dopravních tras, rekreačních tras a místních cyklistických tras při respektování podmínek přimosti, atraktivity a bezpečnosti.

V současné době charakterizují cyklistickou síť na území města dvě skutečnosti:

- Síť rekreačních cyklotras je díky dosavadní podpoře města poměrně dobře rozvinutá, nachází se na okraji města a je napojena na regionální a nadregionální síť. Je částečně využitelný pro dopravní stavby.
- Z hlediska každodenního dojíždění do práce, škol či za službami je komunikační síť rozvinuta pouze částečně, je snaha cyklisty vést převážně v přidruženém dopravním prostoru. Výsledkem této snahy vznik řady kolizních situací. V letech 2012 až 2014 byla realizována rekonstrukce a modernizace cyklostezky v Kunovském lese, která propojuje sídliště Štěpnice a průmyslovou zónou v Kunovicích a je využívána jak pro pracovní dojíždění, tak i pro rekreační.

Hlavní prioritou dalšího rozvoje cyklistické sítě na území města je dobudování následujících úseků:

- **Mojmír** (propojení železničního mostu přes řeku Moravu s korunou hráze, ulice Za Alejí a propojení ulice Husova s areálem uherskohradištské nemocnice)

- **Sady – Východ** (propojení místní části sady se sídlištěm Východ)
- **Vésky – Sady – Malinovského** (propojení místních částí Vésky a Sady a jejich napojení na hlavní dopravní tepnu města)
- **Mařatice – Rovnina – Mistřice** (propojení Uherského Hradiště přes vrch Rovnina a Mistřicemi)

Spolu s budováním liniové infrastruktury je třeba nabídnout bezpečné odstavení kol, zejména tam, kde je očekávána poptávka, tzn. dopravní terminály a místa cílů obecně (služby, úřady, školy, sportovní zařízení...). Zejména kapacita zařízení pro dlouhodobé odstavování jízdních kol (po dobu pracovní doby, vyučování, přes noc), např. systémy Bike and Ride (úschovné prostory, boxy, parkovací věže...) nevyhovuje stávající poptávce.

PĚŠÍ DOPRAVA

Řešení pěší dopravy ve smyslu rozvoje bezbariérových tras na území města vychází z Generelu bezbariérových tras města Uherské Hradiště, který byl vypracován v rámci přípravy a realizace tzv. Bezbariérové trasy města Uherské Hradiště 2006 – 2008, resp. 2013 – 2015.

Základem je propojení rozhodujících zdrojů a cílů na území města, přičemž vlastní problematika pěší dopravy se přednostně soustředí na zmapování bariér pro vozíčkáře a bezpečnostních rizik na vybraných trasách propojujících největší obytné soubory (Štěpnice) s veřejnými budovami ve středu města a autobusovým a vlakovým nádražím.

Nejvíce rizikové lokality se nachází v:

- Vésky – ulice Na Dědině, zastávka MHD (střed místní části charakterizovaný rozlehlostí prostoru bez podmínek pro přechod chodců)
- Míkovice – ulice Na příkopě, zastávka MHD, žádné podmínky pro přecházení chodců
- Uherské Hradiště – ulice Sokolovská, absence bezbariérových úprav na přechodu pro chodce
- Mařatice – ulice 1. Máje, zastávka MHD nemá bezbariérové úpravy
- Mařatice – křižovatka Větrná – Školní, chybí část bezbariérových úprav
- Sídliště Východ – křižovatka Sadová – Derflanská, nevyhovující délka přechodu, absence bezbariérových úprav
- Sídliště Východ – ulice Sadová, zastávka MHD Derflanská, žádné podmínky pro přecházení komunikace, chybí bezbariérové úpravy (čtvrtá nejzatíženější zastávka ve městě)
- Sídliště Východ – křižovatka Větrná – Lomená, nevyhovující bezbariérové úpravy
- Uherské Hradiště – ulice Průmyslová, absence alespoň jednostranného chodníku až k železničnímu přejezdu
- Uherské Hradiště – ulice Svatováclavská, absence bezbariérových úprav
- Uherské Hradiště – křižovatka Kollárova – Nádražní, přechod není napojen na chodník, absence bezbariérových úprav

5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

ZÁSOBOVÁNÍ ENERGIEMI NA ÚZEMÍ MĚSTA

V současnosti je město Uherské Hradiště zásobováno elektrickou energií z nadřazené rozvodny 110/22kV Uherské Hradiště – Rybárny prostřednictvím rozvodu VN 22KV. Vedení navazují na dvě rozvodny 22 kV v Rybárnách a Mařaticích. V zastavěných částech území města je rozvod 22 kV vedený zemními kabely, v ostatních částech na betonových podpěrách. Dodávka elektrické energie spotřebitelům je zajištěna z distribučních, resp. podnikatelských transformoven. Naprostá většina trafostanic je v dobrém technickém stavu i s určitými výkonovými rezervami.

Na celém území města je vybudován systém veřejného osvětlení, který je průběžně rekonstruován a modernizován. Převážná část veřejného osvětlení ve městě je řešena kabelovým rozvodem, navazujícím na napájecí body.

Plyn je městu dodáván z dálkovodu z jižní Moravy, vysokotlakým plynovodem procházejícím východně od města, plynovodem Moravský Písek – Otrokovice a původním vysokotlakým plynovodem Uherské Hradiště – Otrokovice. Distribuční síť města tvoří:

- Vysokotlaké plynovody a přípojky ve dvou tlakových úrovních (2,5 a 4 Mpa), které jsou zakončeny v čtyřech objektech vysokotlakých regulačních stanic.
- Středotlaká plynovodní síť a soustava devíti středotlakých regulačních stanic. Středotlaký rozvod plynu je ve městě provozován pod tlakem 0,1 Mpa, v souladu s ČSN může být provozován do limitu 0,3 Mpa.
- Nízkotlaká plynovodní síť pro zásobování obyvatelstva a maloodběratelů se spotřebou do 50 m³/h. Provozní tlak NTL sítě je 2,3 kPa a potrubí ocelové 1PE.

Kapacita plynovodních sítí i regulačních stanic se předběžně jeví dostatečná.

V období let 2000 – 2001 byla provedena zásadní rekonstrukce a modernizace **městské tepelné soustavy**, která spočívala v rekonstrukci centrálního zdroje, ve výměně stávajícího parního rozvodu za horkovodní a v propojení tří původně dílčích soustav v jeden systém (soustavy Střed, sídliště Mojmir II a Východ).

Zdrojem tepla pro soustavu CZT je parní středotlaká výtopna s pěti parními kotli o celkovém výkonu 34,5 t/hod. páry (cca 30 MW). Součástí výtopy je nově vybudovaná výměňková stanice pára/horká voda o výkonu 13,5 MW s maximálním teplotním spádem 140/70 0C. Primárním teplotním médiem soustavy CZT je horká voda, distribuovaná k odběrním místům rozvody z ocelového, předizolovaného potrubí uloženém v bezkanálovém provedení. S ohledem na záměnu topného média pro jednotlivá odběrní místa byly vybudovány jednak tlakově nezávislé výměňkové stanice horká voda/teplá voda, jednak tlakově závislé směšovací stanice v jednotlivých objektech.

Topná voda z kotelen je rozváděna stávajícím potrubím ve stávajících tepelných kanálech do tlakově závislých směšovacích stanic v jednotlivých objektech. Teplá užitková voda je připravována decentralizovaně ve směšovacích stanicích. Plynové kotelný jsou provozuschopné a jsou ponechány jako studená rezerva. V případě nedostatku výkonu z CTZ jsou uvedeny do provozu a celé sídliště Východ se odpojí od horkovodu.

Ohřev TUV je prováděn v jednotlivých objektech decentralizovaně průtočným způsobem. Ohřev TUV je předřazen vytápění. Pro stávající i budoucí objekty v průmyslové zóně „Jaktáře“ je vybudován horkovod 2 x DN 125. Horkovod je napojen z nové výměňkové stanice pára / horká voda, osazené u CTZ.

VODOVODNÍ A KANALIZAČNÍ SÍŤ

Zdrojem pitné vody pro vodovodní síť Uherského Hradiště jsou prameniště Ostrožská Nová Ves, Salaš a Kněžpole.

Hlavní zdroj pitné vody představuje prameniště vody Ostrožská Nová Ves. Voda je upravována v úpravně vody v Ostrožské Nové Vsi o kapacitě Q = 240 l/s vedena do vodojemu Východ I, odkud je čerpána do vodojemu Východ II a z něj je gravitačně přivedena do vodojemu Mařatice – horní a Mařatice – dolní.

Voda z prameniště Salaš s vydatností 14-16 l/s a s nejlepší kvalitou vody je gravitačně vedena tzv. Salašským přivaděčem DN 175 do Starého Města a následně do Uherského Hradiště.

Prameniště Kněžpole se nachází severně od obce Kněžpole. Z prameniště je voda čerpána výtlačkem DN 250 do úpravny vody Kněžpole s kapacitou 126 l/s. Větší část vody, která je upravena bez odstranění síranů, je přivedena do vodojemu Mařatice – horní kde je smíchaná s vodou z Ostrožské Nové Vsi.

Distribuci pitné vody zajišťuje v Uherském Hradišti veřejný vodovod, jehož majoritním vlastníkem a výhradním provozovatelem je akciová společnost SLOVÁCKÉ VODÁRNY A KANALIZACE. Vodovod obce je součástí skupinového vodovodu Uherské Hradiště – Uherský Brod - Bojkovice. Pouze městské části Vésky a Míkovice využívají samostatný vodovodní systém napojený na vodojemy v nedalekém Hluku.

Celková délka vodovodní sítě ve městě je cca 177 km. Síť je velmi rozdílného staří. Prameniště, úpravny vody, vodojemy, čerpací a přečerpací stanice včetně výtlačných řadů mají dostatečnou kapacitu i pro projektované zastavitelné plochy.

Pro odvedení odpadních vod využívá Uherské Hradiště **soustavnou síť jednotné kanalizace**, která odvádí jak dešťové, tak i splaškové odpadní vody. Provoz a údržbu stávající kanalizace zajišťuje akciová společnost Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.

Kmenová kanalizační stoka A pro převážnou část obce prochází téměř celým zastavěným územím obce ze severovýchodu na jihozápad. Na kanalizační sběrače je v obci napojeno cca 98 % obytné zástavby. Stávající kanalizace byla postupně budována kolem roku 1950, jedná se převážně o betonové a PVC potrubí profilu DN 100 až DN 1400. Celková délka stávajících kanalizačních řadů stokové sítě DN 250 - DN 1400 (gravitační) v délce cca 94 km a DN 100 - DN 400 (výtlačné) v délce cca 1 km. Kmenová kanalizační stoka B převážnou část obce prochází celým zastavěným územím obce z jihu (z Kunovic) na sever. Jedná se převážně o betonové a PVC potrubí profilu DN 200 až DN 600. Celková délka stávajících kanalizačních řadů stokové sítě DN 250 - DN 800 (gravitační) v délce cca 11 km a DN 200 (výtlačné) v délce cca 20 m.

Stávající kanalizace na území města je funkční, technický stav odpovídá stáří jednotlivých kanalizačních stok. Všechny větve a úseky kanalizační sítě jsou v dobrém stavu. **Zbývá pouze odkanalizovat cca 150 ekvivalentních obyvatel (EO) v lokalitách Malinovského a Sokolovská v Uherském Hradišti a 84 EO v lokalitě Před branou v Jarošově.**

Kanalizační síť všech městských částí ústí do centrální ČOV na levém břehu Moravy již na území sousedního města Kunovice. Centrální ČOV pro Uherské Hradiště byla vybudována v letech 1968 –76 jako mechanicko-biologická čistíčka s anaerobním vyhníváním kalu při 33° C pro 122 500 EO a pro pokrytí městských odpadních vod včetně sezónních průmyslových odpadních vod místních potravinářských podniků. Mimo sezónu byla uvažována kapacita 83 000 EO. V roce 2002 byla dokončena rekonstrukce centrální ČOV včetně vybudování nové aktivity, dosazovací nádrže, vstupní čerpací stanice a nádrží hrubého předčištění (jemné česle, lapák písku a tuku) a rekonstrukci dalších objektů. Dnes je ČOV Uherské Hradiště po provedené rekonstrukci moderní čistírnou odpadních vod, vybavenou vysoce účinnou technologií čištění. Vysoká účinnost čištění přispívá k zlepšení kvality vody v řece Moravě a zajišťuje kvalitní čištění odpadních vod z měst Uherské Hradiště.

Platný územní plán předpokládá nové kanalizační stoky dle projektů „Uh. Hradiště, ul. Průmyslová, Studie odkanalizování“ a „Uherskohradištská nemocnice, centrální objekt 1. etapa“.

Projekt „Uh. Hradiště, ul. Průmyslová, Studie odkanalizování“ navrhuje v ul. Průmyslová stoky jednotné kanalizace s odlehčením do Staré Olšavy. Navržené stoky jednotné kanalizace DN 300 – 1000 jsou v celkové délce cca 4 km.

Územní plán navrhuje stávající jednotnou kanalizaci rozšířit o další stoky splaškové kanalizace gravitační DN 300 v délce cca 6 km a výtlačné DN 100 – DN 160 v délce cca 5 km.

Dle Generelu odvodnění kmenová stoka stávající kanalizace kapacitně vyhovuje pro napojení splaškových vod z lokalit plánovaných k zástavbě. Při přívalových deštích ovšem kapacitně nevyhovují některé úseky stok jednotné kanalizace, proto je nutné v povodí stok jednotné kanalizace důsledně dbát na zasakování dešťových vod z jednotlivých parcel, a tím minimalizovat přítok dešťových vod do jednotné kanalizace.

Územní plán navrhuje výstavbu nových objektů podmínit řešením maximálního zadržení dešťových vod v území a tím minimalizovat ohrožení území při přívalových deštích.

Dešťové vody ze zahrad a dvorů se doporučuje vhodnými terénními úpravami (miskovitý tvar zahrad, retenční nádrže, atd.) v maximální míře zadržet v území a dále využívat jako vody užitkové (zalévání zahrad, příp. WC) a tím omezit jejich rychlý odtok z území. Přebytečné srážkové vody je navrženo odvádět povrchově mělkými zatravněnými příkopy umístěnými podél komunikací v souběhu s kanalizací do recipientu. Dešťové vody z rozsáhlejších zastavitelných ploch odvádět dešťovou kanalizací do vhodného recipientu.

Pro plochy BH3, BH88, BH501, BI16, BI18, BI45, BI46, BI49, BI50, BI52, BI62, BI115, BI116, BI121, BI126, BI131, BI503 – BI506, OX35, PZ502, RX42, RX43 a SO.2.93 je doporučeno vypracovat studii pro řešení způsobu likvidace odpadních a dešťových vod, podle rozdělení na jednotlivé parcely. Pro plochy, které jsou mimo dosah splaškové kanalizace likvidace odpadních vod řešit v žumpách s vyvážením odpadu nebo v malých domovních ČOV s vyústěním do vhodného recipientu.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

V roce 2015 bylo celkem vyprodukováno 10 038,84 t. odpadů, což v přepočtu na 1 obyvatele činí 391,225 kg. V porovnání s rokem 2011 to představuje pokles o 7,8 %.

Směsný komunální odpad (SKO) byl v roce 2015 evidován v množství 4 427,012 t. V přepočtu na jednoho obyvatele to tedy představuje 172,53 kg za rok. Krajský průměr je přitom 238 kg/obyvatele a rok. SKO se na celkové produkci odpadů podílel 44 %.

Komunálního odpadu bylo v roce 2015 evidováno celkem 9 254,114 t. Na jednoho obyvatele města tak připadá 360,64 Kg / rok. Krajský průměr je 438 kg/obyvatele a rok. V porovnání s rokem 2011 bylo v roce 2015 evidováno v Uherském Hradišti o 731 tun komunálního odpadu méně (3,3 %).

Nebezpečných odpadů bylo evidováno celkem 16,903 tun. V přepočtu na 1 obyvatele je to 0,66 kg. I v této skupině odpadů je trvalý každoroční pokles produkce.

Systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Uherské Hradiště upravuje obecně závazná vyhláška č. 13/2006. Místní poplatek za provoz systému stanovuje obecně závazná vyhláška č. 11/2015.

V Uherském Hradišti jsou v provozu dva sběrné dvory. Jeden je provozován společností Odpady-Třídění-Recyklace, a.s. a druhý provozuje společnost Sběrné suroviny UH, s.r.o.

V roce 2015 bylo na území města 158 stálých sběrných míst na tříděný odpad. Bylo zde umístěno 155 kontejnerů na papír, 169 kontejnerů na plast a 163 nádob na sklo. Nápojové kartony jsou vybírány spolu s plasty. Četnost svozu je dle lokalit a to od frekvence 3 x za 14 dnů až po frekvenci 1 x za dva týdny. Dále jsou ve městě umístěny kontejnery na textil a elektroodpad v počtu 15 a 6 kontejnerů. Pro separaci biologicky rozložitelného odpadu je využito 3 289 nádob o objemu 120 a 2401 litrů. Četnost svozu je 1 x za 14 dnů.

Směsný komunální odpad je svážen s frekvencí 1 x za 14 dnů. Ve městě se využívá 2 633 nádob o objemu 120 l, 640 nádob o objemu 240 l a 383 kontejnerů o objemu 1 100 l.

Z hlediska separovaného odpadu je nejúspěšnější komoditou papír. K zamyšlení je případné zvýšení počtu sběrných míst.

Zpětný odběr výrobků je realizován jen částečně. Město v současné době spolupracuje s kolektivními systémy pro oblast nakládání s vyřazenými elektrozařízeními Elektrowin a.s., ASEKOL s.r.o. a EKOLAMP s.r.o. Spolupráce s dalšími kolektivními systémy (např. Ecobat s.r.o. – baterie a akumulátory, ELT Management Company Czech Republic s.r.o. – pneumatiky) není navázána.

Ve městě je zaveden funkční systém sběru bioodpadu, přesto však město nedosahuje hodnot skládkovaného BRKO daného směrnicí.

Z dostupných dat ke zřejmé, že by bylo třeba zvýšit počet sběrných míst pro plast a doplnit nádoby pro bílé sklo. Ve městě jsou v provozu dva sběrné dvory, avšak ne všichni občané je mají v docházkové vzdálenosti 1 km. Doporučuje se realizovat mobilní svoz vybraných odpadů.

6 BYDLENÍ

Při sčítání v roce 2011 bylo v Uherském Hradišti 3 735 domů, z toho bylo 298 neobydlených (8 %, což je poměrně nízká hodnota). Na celkovém počtu 3 735 domů se nejvíce podílí rodinné domy 2998 (80,3 %), dále 640 bytových domů (17,1 %) a 97 ostatních domů (2,6 %). Podle výsledků sčítání lidu v roce 2011 bylo v Uherském Hradišti celkem 11 565 bytů, z toho 10 630 obvykle obydlených a 935 bytů neobydlených (8 %).

Tab. 17 / Vývoj počtu bytů v Uherském Hradišti v období let 1980 – 2015

Pramen / SLDB 1980,1991,2001,2011, Evidence registru sčítacích obvodů a budov 2015 (ČSÚ)

	1980	2012	2001	2011	2015**
bytů celkem	-	-	10 694	11 565	12 244
počet trvale obydlených bytů	8 007	9 112	9 787	10 630	11 016
počet obyvatel	25 015	26 765	26 876	25 216	25 354
počet obyvatel na 1 byt	3,12	2,94	2,74	2,37	2,30
počet obyvatel/byt – průměr ČR	2,94	2,78	2,67	2,47	-
neobydlené byty	-	-	907	935	1 228

Významným dlouhodobým trendem, podobně jako v jiných městech, je růst počtu tzv. neobydlených bytů. Většina těchto cca 1230 bytů (r. 2015) je fakticky využívána k široce pojatému druhému bydlení, neobyvatelných je pouze malá část těchto bytů.

Z celkového počtu bytů (11 565 v r. 2011) bylo 3 741 bytů v rodinných domcích (32,3 %), 7 711 bytů v bytových domech (66,7 %) a 113 bytů v ostatních budovách (1,0 %). Z celkového počtu 25 818 obyvatel města (podle obvyklého bydliště v r. 2011) bydlelo 25 216 obyvatel v bytech, 511 osob bydlelo v zařízeních a 91 osob mimo byty a zařízení.

Tab. 18 / Bytový fond ve městě Uherské Hradiště

Pramen / SLDB 2011, definitivní výsledky

byty	byty celkem	z toho		počet osob	
		v rodinných domech	v bytových domech	celkem	z toho v rodinných domech
byty celkem	11 565	3 741	7 711	25 216	9 090
obydlené	10 630	3 217	7 320	25 216	9 090
z toho: ve vlastním domě	2 697	2 658	30	7 928	7 828
v osobním vlastnictví	3 040	-	3 036	6 615	-
nájemní	2 856	90	2 753	6 138	250
družstevní	1 114	3	1 111	2 705	12
nezpůsobilé k bydlení	23	21	2	-	-

Podíl nájemních bytů v roce 1991 byl v Uherském Hradišti výrazně nižší než průměr za města ČR nad 10 tis. obyvatel, naopak podíl bytů ve vlastním domě a družstevních bytů průměr ČR výrazně převyšoval.

V průběhu posledních 20 let došlo k zásadní změně vlastnické struktury bytového fondu zejména prostřednictvím privatizace městských a podnikových bytů.

Před zahájením procesu privatizace obecních bytů činil podíl komunálních bytů v Uherském Hradišti cca ¼ všech trvale obydlených bytů ve městě. Následný odprodej obecních bytů snížil tento podíl na současných cca 6 %. Na konci roku 2014 vlastnilo město Uherské Hradiště 691 bytů, přičemž pouze 7 z těchto bytů nebylo obydleno. Městské byty spravuje společnost R. K. Servis, spol. s. r. o. Na opravy a údržbu městského bytového fondu připadá 70% nájemného. Privatizace bytů probíhala ve dvou vlnách a město prodalo téměř 2000 bytů. Cílem města bylo snížit počet bytů na 650.

V rámci bytového fondu vlastněného a provozovaného městem Uherské Hradiště se celkem **124 bytů nachází v tzv. domech zvláštního určení**, které město pronajímá osobám znevýhodněným věkem a zdravotním či mentálním postižením. Město rovněž provozuje dům s tzv. **podporovaným bydlením se 46 nájemními byty**, které jsou pronajímány tzv. příjmově vymezeným skupinám obyvatelstva. Nabídku bytů zvláštního určení doplňuje Azylový dům pro ženy a matky s dětmi s 12 bytovými jednotkami. **Celkem tak více než čtvrtinu obecních bytů (182 bytů, tj. 26,3 % všech bytů vlastněných městem) vyčlenilo pro znevýhodněné osoby** (sociální bydlení).

V rámci srovnatelných měst České republiky je rozsah privatizace srovnatelný s průměrem ve velikostní skupině měst 10 – 49 tis. obyvatel obdobný. Podíl obecních bytů v Uherském Hradišti spíše podprůměrný, podobně jak výchozí pozice v r. 1991.

V kontextu srovnatelných měst Zlínského kraje je **úroveň vybavenosti obyvatelstva bytovým fondem**, vyjádřená počtem bytů připadajících na 1 000 obyvatel, v zásadě srovnatelná s ostatními městy. S tím souvisí ukazatel **zalidněnosti trvale obydlených bytů** (2,37 obyvatel na byt v r. 2011), který je nižší než průměrná zalidněnost bytů v rámci ČR (2,47 obyvatel na byt), což je způsobeno např. menší průměrnou velikostí domácností (ve městech je jak starší obyvatelstvo s vyšším zastoupením menších domácností důchodců, tak i větší podíl obyvatel zde žije osamoceně, včetně mladých lidí).

**Tab. 19 / Vybavenosti obyvatelstva bytovým fondem
ve vybraných městech Zlínského kraje a v ČR**

Pramen / SLBD 2011

město	počet bytů na 1 000 obyvatel	
	celkem	trvale obydlených
Otrokovice	459	447
Zlín	474	450
Kroměříž	447	430
Vsetín	455	443
Uherské Hradiště	457	445
Valašské Meziříčí	509	491
Česká republika	450	414

Po období určitého útlumu výstavby nových bytů, kdy byly dokončovány většinou byty v rodinných domcích. V posledních letech dochází znovu k určitému oživení bytové výstavby i v kategorii bytových domů.

Město Uherské Hradiště má dostatečně velký bytový fond, vymezený dostatečný počet nových obytných ploch, ale nabídka překračuje poptávku a tak výstavba opět stagnuje. Po období růstu cen stavebních pozemků před rokem 2010 došlo k mírnému poklesu a stagnaci ve velikostní skupině nad 10 000 obyvatel u okresu jako celku.

Tab. 20 / Intenzita bytové výstavby ve vybraných městech Zlínského kraje
Pramen / ČSÚ

město	dokončené byty v období let			počet obyvatel SLDB 2011	dokončeno bytů na 1000 obyvatel ročně	
	1997 – 2014	2001 – 2010	2011 – 2014		2001 – 2010	2011 – 2014
Uherské Hradiště	1 648	1 145	267	25 818	4,43	2,59
Uherský Brod	639	402	76	16 758	2,40	1,13
Otrokovice	788	375	15	18 343	2,04	0,20
Zlín	2539	1658	299	75 318	2,20	0,99
Kroměříž	1404	800	191	29 154	2,74	1,64
Vsetín	480	273	84	26 638	1,02	0,79
Valašské Meziříčí	1 057	551	115	26 584	2,07	1,08

Intenzita bytové výstavby je v Uherském Hradišti tradičně vysoká, jak v měřítku Zlínského kraje tak i celé ČR. V období 2001 – 2010 byla výrazně vyšší, pokles v posledních letech (2011 – 2014) byl menší než např. v Otrokovicích, ale i Zlíně.

Tab. 21 / Vývoj ceny stavebních pozemků dle velikostních skupin obcí v okrese Uherské Hradiště
Pramen / ČSÚ, MF ČR

*Tuto velikostní skupinu tvoří 2 města Uherské Hradiště a Uherský Brod, vyšší tržní ceny než uváděný průměr jsou v Uherském Hradišti.

velikostní kategorie obcí	2010	2011	2012	2013	2014
	cena stavebního pozemku – Kč/m ²				
do 1 999 obyvatel	118	118	122	123	253
2 000 – 9 999 obyvatel	376	296	321	382	535
10 000 – 49 999 obyvatel*	1 385	1 405	1 358	1 352	1 340

Aktuálně převládá výstavba bytových domů nad rodinnými. Dostatek ubytovacích kapacit nenutí město podporovat novou výstavbu, naopak podporuje úpravy v již zastavěném území. Město Uherské Hradiště podporuje spíše kvalitu bydlení než výstavbu a vyhlásilo dotovaný úvěrový program „Podpora rozvoje bydlení města Uherské Hradiště v roce 2016“, která má za cíl podpořit opravy, rekonstrukce a modernizace bydlení na jeho území.

7 VYBAVENOST

ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ

Město Uherské Hradiště je zřizovatelem příspěvkové organizace **Mateřská škola Svatováclavská 943**, která prostřednictvím 10 odloučených pracovišť zajišťuje v částech města předškolní výchovu. Ve školním roce 2013/2014 poskytovala MŠ Svatováclavská a její zařízení své služby v oblasti předškolní výchovy celkovému počtu 800 dětí. Další dvě mateřské školy jsou součástí základních škol, příspěvkových organizací zřizovaných městem Uherské Hradiště: **MŠ Lomená** je součástí ZŠ Větrná 1063 a **MŠ Jarošov** je součástí ZŠ Jarošov, Pivovarská 200. Ve školním roce 2013/2014 obě tyto školky navštěvovalo 295 dětí. Předškolní výchovu dětem s různými typy postižení poskytují 2 Speciální mateřské školy (Revoluční 743 a Purkyňova 365) zřizované Zlínským krajem. Služby nabízené v oblasti péče o předškolní děti rozšiřuje také nabídka soukromé Mateřské školy Čtyřlístek. Současná kapacita předškolních zařízení je dostatečná, jejich stavebně technický stav je dobrý. Kromě budovy MŠ v Sadech byly všechny ostatní zařízení zatepleny s využitím prostředků Operačního programu Životní prostředí, resp. EU. S využitím stejných zdrojů byly revitalizovány a upraveny pro environmentální předškolní vzdělávání školní zahrady mateřských škol Míkovice, Jarošov, Husova, Lomená, Štěpnická, Svatováclavská, Komenského a Revoluční.

Jesle město Uherské Hradiště neprovozuje, i když poptávka po tomto typu zařízení je vnímána.

Území města Uherské Hradiště je rozděleno do 6 spádových školských obvodů. **Základní školy** nacházející se v jednotlivých obvodech navštěvují především žáci z příslušejících částí města a vymezených ulic. Město uherské Hradiště zřizuje 6 základních škol – příspěvkových organizací. Z toho 4 školy jsou úplné (1. – 9. ročník) a 2 školy neúplné (1. – 5. ročník). Níže uvedená tabulka přináší přehled počtu žáků a tříd v základních školách v jednotlivých školských obvodech. Základní školy na rozdíl od škol mateřských postihuje spíše úbytek žáků v odpovídajících věkových kategoriích, který se začíná postupně projevovat i v oblasti středoškolského vzdělávání.

Tab. 22 / Počty žáků a tříd ZŠ na území města Uherské Hradiště ve školním roce 2015/2016
Pramen / OKŠS, MěÚ Uherské Hradiště

základní škola	kapacita	počet žáků	počet tříd	počet žáků / třída
ZŠ UNESCO	870	533	23	23,2
ZŠ Za Alejí	627	481	20	24,0
ZŠ Sportovní	810	617	26	23,7
ZŠ Větrná	800	378	18	21,0
ZŠ Mařatice (1. – 5.)	240	173	9	19,2
ZŠ Jarošov (1. – 5.)	200	92	5	18,4
celkem	3 547	2 294	101	22,7

Nabídku základních škol zřizovaných městem Uherské Hradiště pak doplňuje soukromé vzdělávací zařízení **Základní škola Čtyřlístek, s.r.o.**, Studentské nám. 1531.

Kromě **Základní školy Mařatice** byly všechny základní školy zřizované městem Uherské Hradiště v období let 2008–2014 zatepleny s využitím externích zdrojů Operačního programu Životní prostředí. V rámci projektu spolufinancovaného prostředky Regionálního operačního programu Střední Morava byly rekonstruovány a modernizovány přírodovědné učebny ve všech úplných základních školách zřizovaných městem Uherské Hradiště. **Přesto vybavenost základních škol na území města pro moderní výuku klíčových oborů a kompetencí (komunikace v cizích jazycích, práce s digitálními technologiemi, přírodní vědy, technické a řemeslné obory) zatím nenaplnuje potřebné standardy.**

Základní vzdělání pro žáky s různými typy postižení (tělesné, mentální, smyslové, vady řeči a další) poskytují dvě **speciální školy zřizované Zlínským krajem** (Základní škola a mateřská škola (dříve tzv. zvláštní), Palackého náměstí 238 a Základní škola a mateřská škola pro žáky s více vadami, Šafaříkova 961.

Zdravotně a mentálně postižené děti mohou využívat služby **Střediska Diakonie** Českobratrské církve evangelické, Denní centrum Cesta, které navštěvují děti s těžší formou a kombinovaným postižením.

Oblast počátečního vzdělávání dětí a mládeže doplňuje činnost **Základní umělecké školy** zřizované Zlínským krajem. Škola sídlí v budově na Mariánském náměstí. Stavebně technický stav budovy i prostorové a hygienické podmínky pro kvalitní výuku jsou nevyhovující a nestandardní, některé umělecké obory se proto vyučují v náhradních prostorách.

Na území dále působí **dvě soukromé umělecké školy** ZUŠ Slovácko s.r.o. a Slovácká základní umělecká škola, s.r.o.

V oblasti mimoškolních a volnočasových aktivit pro žáky město Uherské Hradiště zřizuje příspěvkovou organizaci **Dům dětí a mládeže**, Purkyňova 494 (DDM). DDM uskutečňuje různorodou zájmovou činnost pro děti, mládež a rodiny s dětmi popř. další dospělé zájemce v jejich volném čase – mají funkci výchovně vzdělávací a rekreační. Zájmové aktivity jsou organizovány formou pravidelné a příležitostné zájmové činnosti, prázdninové činnosti, soutěží a přehlídek, spontánních aktivit. Také toto zařízení se významně podílí na prevenci sociálně patologických jevů dětí a mládeže. Součástí DDM Uherské Hradiště je Přírodovědné centrum Trnka, které bylo od 1. 11. 2007 umístěno na MŠ Štěpnice a k 1. 9. 2011 se přestěhovalo do prostor na ZŠ Za Alejí. Od školního roku 2011/2012 DDM zařizuje městský dětský a studentský parlament.

Uherské Hradiště představuje spolu se Starým Městem a Kunovicemi centrum **středoškolského vzdělávání** nejen pro obyvatelstvo samotného Uherskohradištska, ale také pro sousední regiony Uherskobrodsko a Veselska (okres Hodonín). Některé střední školy mají výrazně nadregionální působnost, např. Střední uměleckoprůmyslová škola v Uherském Hradišti. V Uherském Hradišti působí 8 středních škol (včetně všeobecného gymnázia, obchodní akademie či strojínských průmyslových škol) a učilišť, dvě středoškolské instituce jsou v sousedních Kunovicích a jednu má sousední Staré Město. Vedle středních škol a učilišť, které nabízejí širokou škálu technického středního a učňovského vzdělávání působí v Uherském Hradišti 2 vyšší odborné školy, poskytující různé formy pomaturitního či nástavbového studia.

V Uherském Hradišti má sídlo samostatná **Fakulta logistiky a krizového řízení, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně**. Sídlí na Studentském náměstí v Uherském Hradišti. Nabízí akreditované prezenční i kombinované studijní programy bakalářského typu s délkou studia tři roky a kurzy celoživotního vzdělávání. Od následujícího školního roku fakulta nově nabídne i akreditované magisterské obory. Na škole studuje cca 800 studentů ve všech formách studia.

SOCIÁLNÍ SLUŽBY A ZDRAVOTNICTVÍ

Na území města Uherské Hradiště působí řada organizací, které zajišťují široké spektrum sociálních služeb různých druhů a forem pro všechny cílové skupiny, tzn., seniory, osoby se zdravotním postižením, děti, mládež a rodinám s dětmi a osobám ohroženým sociálním vyloučením včetně osob závislých na návykových látkách.

Sociální služby se dělí na sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Služby **sociální poradenství zajišťují v Uherském Hradišti tři subjekty**: Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s., Poradenské centrum pro sluchově postižené, Kroměříž, o.p.s., Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p. o. a Oblastní charita Uherské Hradiště (občanská poradna pro sociálně právní poradenství).

V rámci **sociální prevence** je na území města poskytováno celkem osm druhů služeb, které zajišťují Oblastní charita Uherské Hradiště (**Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež TULiP, Azylové bydlení Cusanus**) PETRKLÍČ, o.p.s. (**Azylový dům pro ženy a matky s dětmi**), Společnost Podané ruce, o.p.s. (**Kontaktní centrum v Uherském Hradišti** pro osoby závislé na návykových látkách, **Terapeutické centrum** ve Zlínském kraji pro osoby závislé na drogách a alkoholu a **Centrum komplexní péče** ve Zlínském kraji (závislost na gamblerství, sázky, počítačové hry), o.p. Zlínského kraje (**Intervenční centrum**), Diakonie ČCE (raná péče) či dokonce statutární město Zlín (**Zlínský kraj: Linka SOS Zlín**).

Nejvíce druhů a forem (pobytové, ambulantní, terénní) služeb je poskytováno v oblasti sociální péče. **Oblastní charita Uherské Hradiště** poskytuje služby pro seniory (Domácí pečovatelská služba, Centrum denních služeb pro seniory), osoby se zdravotním postižením (Centrum osobní asistence, Denní centrum sv. Ludmily, Chráněné bydlení ULITA), pro děti, mládež a rodiny s dětmi (Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež TULiP) a také pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (Azylové bydlení Cusanus). Dvě organizace zřizované **městem Uherské Hradiště** provozují pobytová

zařízení sociální péče: Senior centrum UH, p. o. provozuje zařízení pro seniory, PETRKLÍČ, o.p.s. spravuje Azylový dům pro ženy a matky s dětmi. **Příspěvková organizace Zlínského kraje Sociální služby Uherské Hradiště** poskytuje pobytové služby sociální péče v Domově pro seniory a Chráněném bydlení pro osoby s mentálním postižením. **Uherskohradištská nemocnice, a.s.** J. E. Purkyně 365 zřizuje Zdravotně sociální středisko UH nemocnice pro osoby se zdravotním postižením a chronickým onemocněním. Denní stacionář pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením a služby rané péče poskytuje **Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko CESTA** v ulici Na Stavidle 1266.

Pro klienty všech cílových skupin je k dispozici škála tzv. navazujících a souvisejících služeb od různých subjektů, např. chráněná dílna, přeprava osob se zdravotním postižením, půjčovna kompenzačních pomůcek, středisko výchovné péče, pedagogicko-psychologická poradna, rodinné centru a další od různých poskytovatelů (Oblastní charita uherské Hradiště, Maltéžská pomoc, o.p.s., Akropolis, z.s., SVP Help, a další).

V pobytových zařízeních sociálních služeb na území města Uherské Hradiště bylo k 31. 12. 2015 k dispozici celkem **413 lůžek**, z toho 314 lůžek v zařízeních pro seniory, 87 lůžek pro osoby ohrožené sociálním vyloučením včetně osob bez přístřeší a 12 lůžek pro osoby s mentálním postižením. Potřeby ostatních cílových skupin na území města Uherské Hradiště (např. osoby se zdravotním postižením) pak zajišťují **Domovy pro osoby se zdravotním postižením** provozované příspěvkovou organizací Zlínského kraje Sociální služby Uherské Hradiště, p. o. a umístěné v sousedních Kunovicích, Starém Městě a nedalekém Velehradě. Koordinaci a dělbu práce mezi různými poskytovateli sociálních služeb na území souměstí ORP Uherské Hradiště zajišťuje pravidelně aktualizovaný koncepční dokument **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradištsku** a koordinátor komunitního plánování sociálních služeb. Největšími poskytovateli pobytových sociálních služeb na území města Uherské Hradiště seniory jsou:

1 / Sociální služby Uherské Hradiště, p.o., které provozují:

- **Domov pro seniory** Štěpnická 1139 s kapacitou 159 lůžek. Uživatelův zařízení domov zajišťuje další potřebné sociální služby
- **Chráněné bydlení** na ulici Rostlislavova 686 s kapacitou 12 lůžek pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením

2 / Senior centrum UH, p.o. poskytuje komplex terénních pečovatelských služeb a ubytování klientům ve 4 domech zvláštního určení:

- **Dům s pečovatelskou službou** na Kollárově ulici 1243, s kapacitou 72 lůžka
- **Dům s chráněnými byty** na Štefánikově ulici 1282 s kapacitou 53 lůžka
- **Dům s pečovatelskou službou** na Rostislavově ulici 488 s kapacitou 15 lůžek
- **Dům s pečovatelskou službou** Na Návisi 114 v Jarošově s kapacitou 15 lůžek

3 / PETRKLÍČ, o.p.s. provozuje **Azylový dům pro ženy a matky s dětmi** v místní části Vésky s kapacitou 25 lůžek. Klientkám poskytuje další druhy sociálních služeb pro rodiče s dětmi.

4 / Oblastní charita Uherské Hradiště provozuje:

- **Azylové bydlení Cusanus** s kapacitou 25 lůžek. Zařízení je určeno především osobám bez přístřeší, osobám ohroženým závislostí nebo závislým na návykových látkách a osobám v krizových situacích
- **Chráněné bydlení ULITA** pro osoby s mentálním postižením s kapacitou 12 lůžek

5 / Uherskohradištská nemocnice, a.s. J.E. Purkyně 365 zřizuje **Zdravotně sociální středisko UH nemocnice pro osoby se zdravotním postižením a chronickým onemocněním** s kapacitou 25 lůžek.

Podle SWOT analýzy Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Uherskohradištska lze za hlavní rezervy systému sociální péče na území města Uherské Hradiště označit v oblasti péče o seniory **nedostatečnou kapacitu zařízení – domovů se zvláštním režimem, absenci hospicové péče (kamenný hospic a terénní služby)**. V rámci cílové skupiny osob se zdravotním postižením je nejcitelněji vnímaným problémem **nízká kapacita odlehčovacích služeb a nízká dostupnost stávajících služeb**, zejména pro děti se zdravotním postižením, stejně jako **nedostatek pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením**. Ideální situace zatím není **v bezbariérovosti**. U cílové skupiny děti, mládež a rodiny s dětmi **chybí** návazné služby pro podporu samostatnosti bývalých uživatelů sociálních služeb, jako jsou **chráněná bydlení, domy na půl cesty a startovací byty**. Dále **chybí podpora mladých rodin bez patologie, které nedosahují na podmínky přidělení sociálního bytu a zároveň nejsou schopny si zajistit bydlení v tržním prostředí** (viz prevence sociálního vyloučení).

Zařízením poskytujícím zdravotní péči občanům města i jeho širokému zázemí je **Uherskohradištská nemocnice, a.s.** Jedná se o organizaci zřizovanou Zlínským krajem. Nemocnice je nejvýznamnějším zdravotnickým zařízením regionu, náleží ke středně velkým nemocnicím a zajišťuje zdravotní péči lůžkovou i ambulantní pro obyvatele města i celé spádové oblasti (např. i Veselska). Kapacita nemocnice je 519 akutních lůžek a 123 lůžek následné péče. V nemocnici najdeme 29 oddělení a 7 dalších odborných pracovišť.

V roce 2014 prošla nemocnice zásadní změnou, když se z pavilonového uspořádání přešlo na centrální uspořádání s jednotným lůžkovým fondem v nově vybudovaném centrálním objektu. Tomu byla přizpůsobena infrastruktura včetně nové dopravní dispozice. Tato stavba se stala největší investicí do zdravotnictví za posledních 10 let v rámci Zlínského kraje.

Nemocnice disponuje širokým polem působnosti, avšak velmi kvalitní nabídku zdravotních služeb představují privátní pracoviště. V roce 2015 působilo na území města 140 dalších samostatných ambulantních zařízení.

Dále v Uherském Hradišti sídlí výjezdové stanoviště **Zdravotnické záchranné služby Zlínského kraje**, která je součástí Integrovaného záchranného systému a je zřízena za účelem poskytování odborné přednemocniční neodkladné péče.

KULTURA

Možnosti trávení volného času představují významný faktor kvality života obyvatel ve městě. V oblasti kultury působí na území města vysoký počet organizací a institucí různých zřizovatelů, včetně soukromých subjektů. Město Uherské Hradiště zajišťuje fungování příspěvkových organizací **Klub kultury, Slovácké divadlo, Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana a Městská kina**. Zlínský kraj pak zřizuje **Slovácké muzeum**. Tyto příspěvkové organizace představují nejvýznamnější nositele kultury a společenského života ve městě:

Slovácké divadlo, Tyršovo nám. 480, Uherské Hradiště – profesionální scéna založená v roce 1945. Divadlo zajišťuje provoz ve vlastní budově, ale současně je i zájezdovou scénou. Tradičně patří ke scénám s nejvyšší návštěvností v republice. V sezóně uvádí několik premiér, pravidelně inscenuje hry pro děti. Slovácké divadlo provozuje rovněž experimentální Malou scénu, která v roce 2008 oslavila 30 let svého trvání. Oblast působení divadla se neomezuje jen na Uherské Hradiště a zahrnuje prakticky celý region moravského Slovácka.

Klub kultury – kulturně výchovné zařízení provozované Městským úřadem Uherské Hradiště. Zajišťuje kulturně – společenské akce (agenturní programy, vystoupení vlastních souborů, pořady pro děti a mládež), akce nadregionálního významu. Klub kultury zastřešuje činnost řady významných souborů a kroužků, např. folklórní soubory s cimbálovými muzikami Hradišťan a Kunovjan, cimbálové muziky Jaroslava Čecha a Viléma Zahradníka, pěvecký sbor Svatopluk a další soubory a kroužky. KK pronajímá velký a malý sál, sály a salonky v Redutě a Slováckou bídu. Klub kulturu provozuje **Slovácké centrum kultury a tradic** v jezuitské koleji na Masarykově náměstí se stálou Galeríí Joži Úprky a multimediální Expozicí historického vývoje města Uherské Hradiště.

Městská kina, nám. Míru 951, Uherské Hradiště – příspěvková organizace Městského úřadu v Uh. Hradišti. Zajišťují provoz kin Hvězda a Mír a provoz rockového klubu Mír, v němž dostávají prostor žánry alternativní kultury, především pro mladou generaci (rock, folk, experimentální divadlo a film). Městská kina po řadu let organizují ve spolupráci s Asociací českých a slovenských filmových klubů, Národním filmovým archívem a dalšími partnery významný festival Letní filmová škola (LFS), který je po filmovém festivalu v Karlových Varech nejvýznamnější a největší přehlídkou filmové tvorby v České republice.

Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Velehradská třída 714, Uherské Hradiště sídlí v historické budově bývalé synagogy. Knihovna BBB kromě půjčování beletrie a odborné literatury zajišťuje i půjčování knih pro nevidomé, meziknihovni výpůjční službu, půjčování CD a volný přístup k internetu. Knihovna má své pobočky ve Štěpnicích, Jarošově, Mařaticích, Míkovcích, Sadech a na Studentském náměstí.

Slovácké muzeum, Smetanovy sady 179, Uherské Hradiště – v budově muzea postavené podle návrhu architekta Bohuslava Fuchse v roce 1942 se nachází stálá národopisná expozice SLOVÁCKO zaměřená na historické a kulturní dědictví této etnografické oblasti. V dalších sálech mohou návštěvníci shlédnout krátkodobější historické, národopisné, archeologické i obecně vlastivědné výstavy. Slovácké muzeum dále provozuje **Galerii Slováckého muzea** s expozicí výtvarného umění jihovýchodní Moravy.

Silnou stránkou města je existence tradičních, regionálně, národně i mezinárodně významných akcí, schopnost je rozvíjet a schopnost připravovat zcela nové akce. Mezinárodní věhlas si během několika let svého trvání získala **Letní**

filmová škola a Slovácké slavnosti vína a otevřených památek. S mezinárodní účastí probíhá rovněž přehlídka filmů s ekologickou tematikou „**Týká se to také Tebe**“ a **Mezinárodní festival hudebních nástrojů lidových muzik.**

Výjimečná je rovněž existence řady uměleckých souborů známých v celé republice (**Hradišťan, Kunovjan...**).

Stálá divadelní scéna (**Slovácké divadlo**) svým atraktivním repertoárem slaví úspěchy nejen u diváků, ale řady ocenění se jí dostalo i při celorepublikových přehlídkách. Divadelní nabídku doplňuje v posledních letech i nové **Hoffmanovo divadlo**. Zrekonstruované prostory Reduty umožňují ve větší míře konání zejména koncertů vážné hudby a pro příznivce tohoto žánru znamenají daleko kvalitnější poslechový zážitek. Cenná je i skutečnost, že na kulturním dění ve městě se aktivně podílí velký počet obyvatel. Kvalitní kulturní výchova mládeže dává dobré vyhlídky do budoucnosti.

Tab. 23 / Četnost kulturních zařízení na území Uherského Hradiště

Pramen / vlastní materiály města

kulturní zařízení	počet
divadlo	2
stálá kina	2
veřejná knihovna vč. poboček	7
muzeum	1
galerie	5
místní kulturní zařízení	6

Hlavním problémem stávajících kulturních zařízení představuje nedostačující prostorová kapacita. Jedná se především o knihovnu B. B. Buchlovana, Klub Kultury či Slovácké divadlo. Právě Slovácké divadlo je vnímáno jako největší problém vzhledem k nedostatečným prostorům a zastaralému vybavení. Navíc v celém objektu funguje pouze jako nájemník.

SPORT A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Město je vybaveno širokou škálou zařízení pro sport a rekreační aktivity. V nedávné minulosti byl dobudován městský sportovní areál a proběhla rekonstrukce a modernizace většiny městských sportovišť. **Městský sportovní areál patří k nejmodernějším zařízením tohoto typu v republice.** V těsné blízkosti se nachází fotbalový stadion, atletický stadion, venkovní volejbalový areál, sportovní hala, venkovní víceúčelová sportoviště, aquapark či zimní stadion. Slouží organizovaným sportovcům všech věkových kategorií, jako i široké veřejnosti. Množství různých akcí, které se v průběhu roku v Uherském Hradišti konají, svědčí o důležitosti sportu v životě občanů města. Představitelé města pravidelně monitorují názory a požadavky občanů v rámci tzv. kulatého stolu o sportu. Jejich připomínky jsou součástí **Koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy ve městě Uherské Hradiště**, kterou vypracovala Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze v roce 2010. Město společně s AC Slovácká Slavia Uherské Hradiště a Zlínským krajem pořádá mezinárodní SLOVÁCKÝ BĚH. Běh věnovaný odkazu Emila Zátopka má už více než padesátiletou tradici. Od roku 2002 se každoročně koná atletický čtyřboj žactva o POHÁR STAROSTY MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ. K tradičním závodům taktéž patří kromě jiných SLOVÁCKÁ HODINOVKA. Vrcholová, výkonnostní, ale i rekreační sportovci a celá sportovní veřejnost má možnost využívat následující sportovní zařízení provozované městem Uherské Hradiště:

Venkovní stadiony a sportoviště

- Městský sportovní areál - atletický stadion, antukové a beach volejbalové kurty, víceúčelová hřiště s umělým povrchem (házená, basketbal, malá kopaná, volejbal, nohejbal a tenis), skateboardová překážková dráha, Stonky 860
- Workoutové hřiště, Smetanovy sady - u Slovácké budy
- Městský fotbalový stadion, Stonky 566
- Tréninkové fotbalové hřiště, Stonky 566
- Sportovní areál Mařatice – Východ, Větrná 1524, UH-Mařatice
- Víceúčelové hřiště na ul. Šafaříkova

- Víceúčelové hřiště na ul. Konečná
- Fotbalové hřiště Mařatice – Východ, Větrná 1524, UH-Mařatice
- Minihřiště s umělým povrchem – Východ, Větrná 1524, UH-Mařatice
- Víceúčelové hřiště T. J. Sokol Uherské Hradiště (umělý povrch), Tyršovo nám. 113
- Víceúčelové hřiště ZŠ UNESCO (umělý povrch), Komenského nám. 350
- Fotbalové hřiště Jarošov, Pivovarská 102, Jarošov
- Fotbalové hřiště Sady
- Víceúčelové hřiště Jarošov, Louky, Jarošov
- Víceúčelové hřiště Vésy
- Víceúčelové hřiště Míkovice (malá kopaná, tenis, nohejbal, odbíjená), Pod Přehradou
- Bikrosová závodní trať, Pod Přehradou, UH-Míkovice

Kryté plavecké bazény a letní koupaliště

- Aquapark, Sportovní 1214,
 - vnitřní areál: plavecký (25m) a výcvikový bazén s přístupem do parní kabiny, zábavní bazén s vodními atrakcemi, dětské brouzdaliště, vyhřívaný (výplavový) bazén pod širým nebem, dvě dráhy tobogánu
 - wellness centrum: finská sauna, balneárium, turecká lázeň, bylinná lázeň, slaný whirlpool, ochlazovací centrum, prostorná odpočívárna, opalovací terasa, masáže
 - venkovní areál: víceúčelový bazén (25m) s vodními atrakcemi (skluzavky, vodní chrliče, vlnový záliv, lezecká stěna ad.), dětské brouzdaliště, sportovní hřiště pro plážový volejbal, plážový fotbal, hřiště pro nohejbal s umělým povrchem, discgolf a mnoho dalších sportů)
- Bazén ZŠ Za Alejí 1072, Uh. Hradiště

Zimní stadion a in-line plocha, Na Rybníku 1057

Sportovní haly a tělocvičny

- Městská sportovní hala, Stonky 860, velký sál pro míčové hry, šermířský sál, posilovna, fitness, squashové kurty, spinning, 2x cvičební sál, wellness centrum (whirlpool, parní lázeň), solárium
- Tělocvična – ZŠ UNESCO, Komenského 350, Uh. Hradiště
- Tělocvična – ZŠ Sportovní, Sportovní 777, Uh. Hradiště
- Tělocvična – ZŠ Větrná 1063
- Tělocvična – ZŠ Jarošov, Pivovarská 200, UH-Jarošov
- Tělocvična – ZŠ Za Alejí 1072
- Tělocvična – Obchodní akademie, Nádražní 22, Uh. Hradiště
- Tělocvična – Gymnázium
- Tělocvična – SOŠ a Gymnázium St. Město, odl. pracoviště, Revoluční 747, Uh. Hradiště
- Tělocvična – T. J. Sokol Uherské Hradiště, Tyršovo nám. 113
- Tělocvična – Orlovna, Mariánské nám. 78
- Tělocvična – Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická, Kollárova 617

Tenisové haly a kurty

- Tenisové kurty U Moravy 827, Uh. Hradiště
- Krytá tenisová hala Mařatice Východ, Na Vyhlídce 1370, Uh. Hradiště
- Sportcentrum Morava – hala + squash, U Moravy 827, Uh. Hradiště

Velmi velký zájem se dostává také cyklostezkám, které intenzivně využívají cyklisté, in-line bruslaři či rekreační běžci. Na území Uherské Hradiště najdeme 53 dětských hřišť a spousta dalších je volně dostupných v rámci mateřských škol či u jiných vzdělávacích institucí. Jejich rozmístění a četnost koresponduje s rozmístěním obytných částí, avšak kvalita nabídnutých zařízení je mnohdy neuspokojující. Velké oblíbené se také těší dětská herna Smajlíkov, která je určena pro děti ve věku 2 – 12 let. V blízkosti Uherského Hradiště se nachází Lesopark Kunovský les, kde se mimo jiné nachází naučná stezka, rozsáhlé dětské a discgolfové hřiště.

Město disponuje širokou nabídkou sportovišť, která uspokojuje jak organizované sportovce, tak sportovce rekreační. Popularita některých sportů, však velmi rychle stoupá a dochází k problémům s kapacitou sportovišť. Dlouhodobější problém řeší halové sporty, jelikož v Uherském Hradišti je pouze jedna velká hala, která splňuje seniorské soutěžní rozměry. Navíc hala nedisponuje dostatečnou kapacitou a zázemím pro diváky. Spousta těchto sportů je tedy nucena fungovat v jiných okolních městech (např. Kunovice, Hluk). Dalším problémem se jeví absence nového víceúčelového sportoviště v městské části Jarošov, kde najdeme pouze zastaralou asfaltovou plochu. Množí se hlasy o vybudování horolezecké stěny, která se v okolí nikde nenachází (nejblíže Zlín) a popularita této aktivity, rovněž stoupá.

8 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

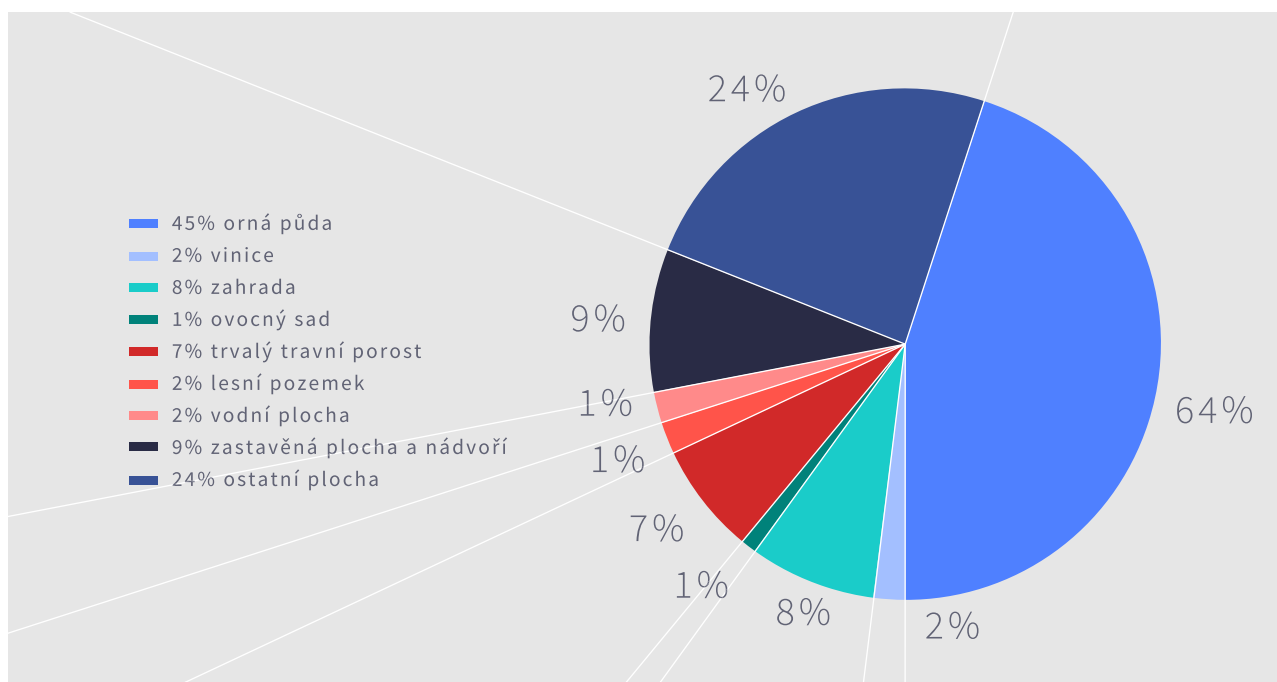
Území města v nadmořské výšce 180 m n. m. je součástí geomorfologického celku Dolnomoravský úval, v jehož rámci spadá do podsoustavy Jihomoravská pánev. Uherskohradištsko se nachází v nejteplejší oblasti České republiky. Průměrná roční teplota oblasti se pohybuje v rozmezí 8,7 – 9,3 °C, průměrný roční úhrn srážek činí 600 mm.

Vzhledem k poloze města v severní části Dolnomoravského úvalu, který představuje širokounivu řeky Moravy, jsou převažujícím půdním typem tzv. **fluvizemě**, tedy mladé půdy vázané na nivy větších řek, vyvinuté z povodňových sedimentů. Na poříčních terasách jsou vytvořeny hnědozemě na spraších a černice, kvalitní půdy vytvořené z původních nivních uloženin.

Specifické vlastnosti krajiny na území Uherského Hradiště jsou určeny původními přírodními podmínkami, tedy primární strukturou krajiny. Historický vývoj města dále ovlivnil využití jednotlivých ploch, tedy sekundární strukturu krajiny. Jedním z nejvýznamnějších znaků krajinné struktury Uherskohradištské aglomerace je vysoký podíl povrchových vod. Jedná se o krajinu široké říční nivy řeky Moravy, specifickou svým vodním režimem. Kromě samotných povrchových vodních toků řek Moravy a Olšavy jsou zvláště cenné všechny zachovalé segmenty nivní krajiny, např. relikty mrtvých a odstavených říčních ramen, podmáčených depresí, periodicky zaplavovaných lužních lesů nebo trvalých travních porostů. Ráz krajiny určují obrovská pole, malý podíl liniových vegetačních prvků, prakticky chybí roztroušená krajinná vegetace, kterou najdeme pouze v okolí slepých ramen Moravy. Poněkud odlišný krajinný ráz vykazuje střední a východní část území města, která se zvedá na výběžku Vizovické vrchoviny až do 300 m n. m. Vzhledem k vysokému podílu orné půdy jde o intenzivně využívanou zemědělskou krajinu ve zvlněné pahorkatině. **Tato oblast je ohrožována vodní a větrnou erozí.**

Obr. 8 / Podíl jednotlivých kategorií využití půdy v procentech celkové rozlohy území města Uherské Hradiště k 31. 12. 2015.

Pramen / ČSÚ Zlín

Největší podíl území města zabírá zemědělská (62,1 % rozlohy města), resp. orná půda (45 % rozlohy města). Lesní půdy představují pouze 2,1 % rozlohy území, což představuje velmi nízký podíl zalesnění. Trvalé travní porosty zabírají 6,8 % rozlohy území, zahrady téměř 8,0 %.

Specifickým rysem druhotné struktury krajiny je vysoce urbanizovaná západní část města (historické jádro, centrum a navazující zástavba s průmyslovými areály). Výrazným druhotným znakem krajiny jsou i historické vodohospodářské úpravy, zejména vodní cesta Baťův kanál, dnes využívaný pro turistickou plavbu a rekreaci.

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Kvalita ovzduší města se postupně zlepšuje. Emise znečišťujících látek v Uherském Hradišti v období 2000 – 2014 celkově poklesly. Dominantním zdrojem znečišťování na území Uherského Hradiště a jeho okolí byly v uplynulých letech malé stacionární zdroje znečišťování, jež jsou hlavním zdrojem znečištění oxidu uhelnatého (CO) a tuhých znečišťujících látek (TZL), pocházejícím zejména z lokálního vytápění domácností. Malé stacionární zdroje jsou rovněž zdrojem emisí těkavých organických látek (VOC). Z velkých stacionárních zdrojů znečišťování pocházely především emise SO₂, a NO_x. Doprava (resp. mobilní zdroje) se podílela převážně na produkci emisí NO_x a také CO.

Dlouhodobé sledování imisí NO₂, CO a PM₁₀ na území města Uherské Hradiště zajišťuje automatizovaná stanice Českého hydrometeorologického ústavu umístěná na náměstí Míru. Podle výsledků měření této stanice byl ve městě v uplynulých letech pravidelně překročován denní imisní limit pro suspendované částice PM₁₀, které souvisí především s dopravními tahy procházejícími městem (zejména I/55) anebo v jeho okolí (I/55). Problém představují rovněž emise produkované průmyslovými podniky. Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší (REZZO) uvádí jako významné zdroje znečišťování na území města podniky holdingu MESIT v průmyslové zóně v Mařaticích a řadu dalších zdrojů v jiných částech města a v sousedních Kunovicích a Starém Městě. Celkově se však průměrné roční koncentrace škodlivin v ovzduší na území města Uherské Hradiště pohybují pod stanovenými limity pro ohrožování zdraví obyvatel. Podle **indexu kvality ovzduší**² je situace v Uherském Hradišti dobrá.

Hlavním **vodním tokem** protékajícím územím města je řeka **Morava**. Dle hodnocení kvality jakosti vodních toků ve Zlínském kraji patří dolní tok řeky Moravy do II. třídy mezi **mírně znečištěné vody**. Původně meandrovala v široké údolní nivě. V současné době je zcela regulovaná a má v celé délce upravené koryto. Během povodně v roce 1997 došlo i přes tento fakt k vyběžení a zaplavení údolní nivy včetně zastavěného území. Q₁₀₀ řeky Moravy bylo po povodních upraveno na 816,5 m³/s (jez Spytihněv). Po provedené rekonstrukci je kapacita ochranných hrází 700 – 800 m³/s. Průměrný průtok Moravy činí cca 55 m³/s.

Druhým větším tokem na území města je **řeka Olšava**, která protéká katastrálním územím Míkovice nad Olšavou. Olšava se vlévá do Moravy jižně od města. Kvalita Olšavy v jejím dolním toku je hodnocena jako „**znečištěná voda**“. Olšava je stejně jako řeka Morava regulována v rozsahu řešeného území na Q₁₀₀. Pouze v krátkém úseku na k. ú. Míkovice zůstal zachován přirozený neregulovaný tok, který byl vyhlášen jako přírodní památka Olšava, a dále zbytky původních meandrů, které jsou postupně zazemňovány a zanikají. Ostatní toky, které se vyskytují v území, jsou malé a vodohospodářsky nevýznamné. V letním suchém období mají často minimální průtoky a plochy jejich povodí nejsou větší než několik km².

Vzhledem k tomu, že území města tvoří vysoce urbanizovanou oblast, dochází zde v návaznosti na různé druhy antropogenních činností ke vzniku značných objemů odpadních vod. **Čistírna odpadních vod Uherské Hradiště** je největším provozovaným zařízením v územním obvodu obce s rozšířenou pravomocí (ORP). Při projektované kapacitě až 122 500 ekvivalentních obyvatel má dostatečné rezervy i pro další rozvoj města a jeho okolí. V roce 2002 byla dokončena její rekonstrukce na dnes moderní čistírnu odpadních vod, vybavenou vysoce účinnou technologií čištění. Vysoká účinnost čištění přispívá k zlepšení kvality vody v řece Moravě a zajišťuje kvalitní čištění odpadních vod z města Uherské Hradiště.

Převažujícím zdrojem **hlukové zátěže** obyvatelstva v Uherském Hradišti je provoz na hlavních silnicích, zejména na hlavním průtahu městem, silnici 1. třídy č. 55 (ulice Malinovského a Velehradská s intenzitou dopravy až 25 tis. aut / den.) a na zlínské radiále, silnici 2. třídy č. 497 (náměstí Míru a ulice Sokolovská). Z obrázku je zřejmé, že hladina hlukové zátěže podél hlavních komunikací překračuje 60 dB. Lokálně mohou hlukovou zátěž ovlivnit i drobné provozovny.

² Výpočet indexu kvality je založen na vyhodnocení hodinových koncentrací oxidu siřičitého, oxidu dusičitého, ozonu, suspendovaných částic frakce PM₁₀ a osmihodinových klouzavých koncentrací oxidu uhelnatého. Je v něm zohledněn možný vliv imisí na zdravotní stav obyvatelstva. Ve výpočtu jsou pro PM₁₀ použity hodinové průměrné koncentrace, protože lépe vystihují aktuální stav. Meze pro hodinové koncentrace byly odvozeny na základě statistické analýzy mezi denními a hodinovými průměrnými koncentracemi.

ZELEŇ VE MĚSTĚ

Město Uherské Hradiště má na svém území řadu menších či větších ploch zeleně. Celková výměra trávníků dosahuje téměř 778 tis. m². Význam zeleně na území města spočívá především ve vytvoření mikroklimatu uvnitř města a v přirozeném zapojení města do okolní krajiny. Plošně nejrozsáhlejší plochy **veřejné zeleně** představují **Smetanovy sady** (4,5 ha), které z jižní strany vymezují náměstí Míru. Přímo v centrální části města se nacházejí dvě parkově upravené plochy. Jedná se o plochu **bastionu** (1,0 ha), která je umístěna uvnitř vnitrobloku u Palackého náměstí. Další plochou je park, **Jezuitská zahrada** mezi ulicí Nádražní a obchodní akademií (1,0 ha). V roce 2010 vznikl na území města zbrusu nový **park Za plotem** (1,5 ha) v areálu bývalých kasáren. Tento park vznikl revitalizací bývalé vojenské střelnice. Ostatní veřejná zeleň se omezuje na drobnější plochy, na kterých jsou provedeny méně náročné parkové úpravy. Jedná se především o plochu Moravního náměstí, plochu mezi železnicí a ulicí Na Stavidle, podél ulice Jiřího z Poděbrad, a plochu před Knihovnou BBB. Veřejná zeleň je také součástí všech tří náměstí, ale ve velmi omezené formě.

V místních částech Uherského Hradiště je situace velmi rozdílná. V Mařaticích jsou plochy veřejné zeleně lokalizovány v prostoru návsi, před zimním stadionem a u sídliště Na Rybníku. V Jarošově je dominantním prostorem náves s upravenými plochami zeleně kolem kostela a samotné návsi. V případě místních částí Sadů, Vések a Míkovice se veřejná zeleň omezuje pouze na plochy malého rozsahu, které se většinou nacházejí v centru obce. **Ve zhoršeném zdravotním stavu je zeleň na sídlišti Štěpnice**, které bylo dobudováno ve druhé polovině sedmdesátých let minulého století. Druhové složení a kompoziční řešení zeleně je zde nevhodné a plochy nejsou schopny dostatečně plnit požadované funkce veřejné zeleně. Území sídliště je kompozičně roztržštěné, keřové výsadby tvoří převážně přerostlé jehličnaté výsadby. Navíc hodnocení stavu dřevin z roku 2015 identifikovalo řadu stromů, jejichž zdravotní stav je označen za rizikový. **Rovněž stav veřejné zeleně i veřejných prostranství obecně v lokalitě Pod Svahy není již uspokojivý.**

Vyhrazená zeleň je zastoupena převážně plochami zeleně obytných celků, zařízení občanské vybavenosti a zelení výrobních areálů a technické vybavenosti. Největší uplatnění zeleně v plochách občanské vybavenosti je v okolí školských zařízení. Velmi výrazně se vzrostlá zeleň uplatňuje na nejrozsáhlejší ploše občanské vybavenosti v Uherském Hradišti – **v areálu Uherskohradištské nemocnice**. Zeleň v obytných plochách sídlišť má velký podíl na kvalitě životního prostředí hromadného bydlení. V sídlištech Mojmír I a II, Pod svahy I a II, je zeleň zastoupena velmi významně a pouze lokálně by bylo třeba provést doplnění vzrostlé zeleně. V případě sídliště Stará Tenice u řeky Moravy jsou okolní plochy bytových domů pouze zatravněny. V Mařaticích jsou opět nejrozsáhlejšími plochami vyhrazené zeleně plochy u školských zařízení. Pouze v případě základní školy na sídlišti Východ je absence jakékoliv vzrostlé zeleně na okolních plochách a je žádoucí tyto výsadby provést.

Nejnepříznivější situace je v sídlišti Východ, kde vzrostlá zeleň zcela chybí. Situace je o to složitější, že celé sídliště je umístěno na terénní vyvýšenině a je tak nepříznivě exponováno v dálkových pohledech. Především pohledy od jihu, kdy v popředí sídliště jsou umístěny garáže, působí velmi nepříznivě. Z těchto důvodů bude výsadba obvodové izolační zeleně nutná. Obdobná situace je v případě sídliště Louky v Jarošově.

Užitkovou zeleň reprezentují plochy zahrad, ovocných sadů, vinic a také plochy drobné držby využívané k zemědělským účelům.

Lesy jsou v Uherském Hradišti a jeho místních částí zastoupeny pouze minimálními plochami. Uherské Hradiště, Sady a Mařatice nemají žádné lesní plochy, ve Veskách tvoří lesní plochy 1 % z celkové výměry a v Jarošově 2 %. Největší podíl lesních ploch mají Míkovice, a to 9 %. V těsném sousedství města se však nacházejí lesy, které mají pro obyvatele Uherského Hradiště značný význam. **Kunovský les**, ve vlastnictví Lesů ČR se nachází mimo správní území města, avšak město zde v sedmdesátých letech budovalo rekreační zónu pro sídliště Štěpnice. Jedná se o významnou rekreační zónu aglomerace. V Na katastru sousední obce Kněžpole se nachází rozsáhlý lužní Kněžpolský les, který vlastní město Uherské Hradiště.

Město Uherské Hradiště disponuje **Generelem zeleně** z roku 2011. Ten je však zpracován pouze v rozsahu nezbytném pro pravidelnou údržbu, nikoli pro koncepci a rozvoj. Jako koncepční a odborný podklad pro podporu funkčního stavu sídelní zeleně na území města a pro rozhodování v území pro ochranu, správu a péči o zeleň bude dle generelu vypracována **Územní studie sídelní zeleně města Uherské Hradiště**.

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Z pohledu ochrany přírody a krajiny je významné vymezení soustavy ÚSES. Cílem územního systému ekologické stability je vytvořit funkční síť navzájem propojených biocenter, která příznivě působí na okolní méně stabilní krajinu a umožní její polyfunkční využití. ÚSES je vymezen ve třech úrovních, místní, regionální a nadregionální. Územím prochází krátký úsek nadregionálního biokoridoru 154 (mesofilní hájové bioty) a zejména nadregionální biokoridor K 142 členěný do dvou samostatných větví: **vodní větev trasovaná tokem Moravy – a nivní větev, která je trasována lužními společenstvy při Moravě**. Regionální úroveň je zastoupena regionálním biocentrem Kunovický les. **Lokální úroveň představují** biokoridory vodního (mokřadního) a lesního typu vegetace.

Na území města se nalézají dvě **přírodní památky**. **PP Olšava**, která zasahuje do území tří obcí Podolí, Popovice a Uherské Hradiště. Byla vyhlášena 16. 9. 1999 o celkové rozloze 3,4361 ha (1,55 ha leží na území UH). Představuje poslední zbytky přirozeného neregulovaného úseku řeky Olšavy a také o zoologicky velmi významnou lokalitu. Před rušivými vlivy z okolí zabezpečuje rezervaci ochranné pásmo podle § 37 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, což je území do vzdálenosti 50 m od hranic zvláště chráněného území. **PP Rochus** byla původně jen evropsky významnou lokalitou soustavy NATURA 2000. Přírodně-kulturní areál Park Rochus zaujímá území o rozloze 57,9347 ha a nachází se severovýchodně od Uherského Hradiště, mezi částmi Jarošov a Mařatice, ve svahu Černé hory. Samotnou PP tvoří území o rozloze pouze 20,37 ha. Jedná se o významnou lokalitu výskytu **bourovce trnkového (Eriogastercatax)** a jeho biotopu.

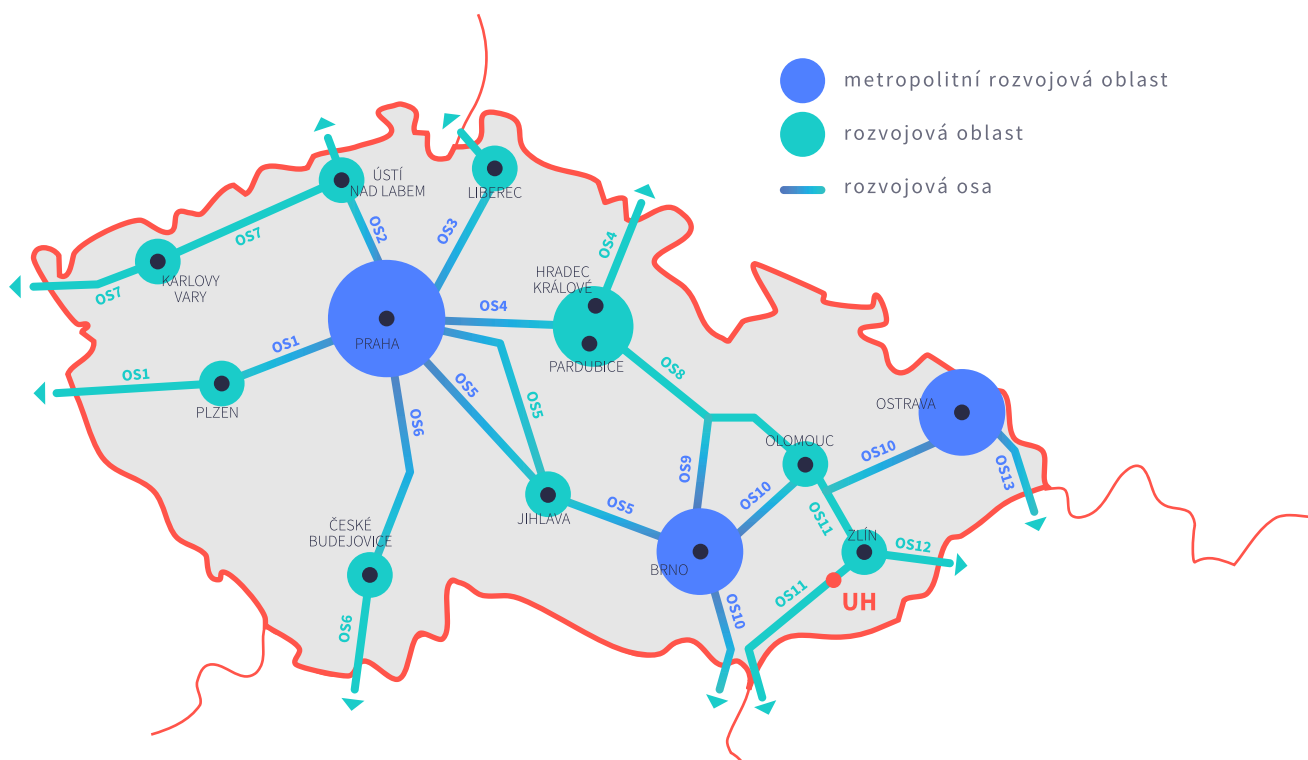
Střety rozvojových záměrů s ochranou přírody na území Uherského Hradiště jsou řešeny platným územním plánem (Park Rochus, plánovaná přemostění řeky Moravy). K novým střetům dochází v opuštěné části areálu nemocnice, kde plánovanou konverzi ovlivní památné stromy dubu červeného. Z dalších nových známých rozvojových záměrů nebyly identifikovány střety s režimy ochrany přírody.

9 ÚZEMNÍ ROZVOJ A PLÁNOVÁNÍ

ÚZEMNÍ PODMÍNKY

Uherské Hradiště se nachází v rozvojové ose OS11 vymezené v Politice územního rozvoje ČR, kterou dále zpřesňují Zásady územního rozvoje Zlínského kraje. Rozvojovou osou rozumíme širší území na spojnici významných center – rozvojových oblastí. Těmito územími vedou významné komunikace, jež stimulují rozvoj podél svých tras. V případě Uherského Hradiště probíhá rozvojová osa Dolnomoravským úvalem.

Obr. 9 / Poloha Uherského Hradiště v rámci rozvojových oblastí a os ČR
Pramen / Politika územního rozvoje ČR, 2008

Druhou **určující vazbou je poloha v aglomeraci Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice**. Samostatnost jednotlivých obcí má na rozvoj souměstí nezanedbatelný vliv. Lze se oprávněně domnívat, že by se souměstí – pokud by bylo jednou obcí – vyvíjelo odlišně, a to pravděpodobně směrem k větší integraci jeho jednotlivých komponent. Za současné situace není integrace jednotlivých částí aglomerace pro samosprávy okolních obcí prioritní.

Významným faktorem je **velký počet dojíždějících a velká spádovost města**, které poskytuje nejrůznější služby obyvatelům ve svém nemalém správním obvodu. Význam této skutečnosti je nyní nadále posilován migrací obyvatel z měst do jejích zázemí, tzv. **suburbanizací**.

Město Uherské Hradiště je územím obce v kombinaci s dalšími faktory ve svém rozvoji výrazně limitováno. Z východu zasahuje na území města výběžek Vizovické vrchoviny s geologicky problémovými partiemi, ze severu je město ohraničeno řekou Moravou, která představuje potenciální ohrožení města povodněmi, na západě je území města zastavěno až po hranici svého území, v jižní části zasahuje ústí údolí Olšavy jako významné komunikační trasy. Tyto faktory určovaly historický vývoj města a určují ho nadále. Jelikož **řeka Morava i reliéf terénu představují komunikační bariéry**, problematizují tyto faktory do dnešních dnů i řešení dopravního skeletu města.

Do územních podmínek je možno zahrnout i historický vývoj sídla. Dnešní podoba města vznikla díky polycentrickému vývoji, tedy srůstem několika starších sídel (Uherské Hradiště, Mařatice, Jarošov, Sady, Vésy, Míkovice). Každá z historických epoch zanechala na území města stopy své stavební kultury i urbanismu Velkou Moravou počínaje, socialistickým realismem a sídelní kaší konče. Převážná část zastavěného území města je stabilizována.

Problémy města přímo či nepřímo vyrůstají z již zmíněných územních podmínek. Nejzávažnější a nejhůře řešitelné jsou **problémy dopravy**. Poloha v rozvojové ose v kombinaci s absencí rychlostní silnice R55 svádí tranzitní dopravu do centra Uherského Hradiště, kde se střetává s dopravou přivedenou silnicemi II/497 ve směru od Zlína a I/50 od Uherského Brodu a Brna. Problémy tranzitní dopravy jsou dále násobeny aglomeračními efekty (polohou města uprostřed souměstí) a značnou každodenní dojížděnou obyvatel z obcí v zázemí města. Celou situaci a její řešení ještě nadále komplikují zmíněné **dopravní bariéry**, tj. řeka Morava (jediný silniční most přes řeku), reliéf terénu (pouze dvě přístupové komunikace na sídliště Východ) a **malá propustnost tělesa železniční dráhy** (jediná přístupová komunikace do západní části města podjezdem). Se vzrůstajícím stupněm automobilizace vznikají problémy s kapacitou některých komunikací, ulic a křižovatek, přičemž jejich zkapacitnění je často limitováno stávající zástavbou. Značné problémy pak působí automobilová doprava v klidu, a to i ve stabilizovaných obytných souborech (sídlíště).

Dalším okruhem problémů města urbanistického rázu jsou **problémy způsobené polycentrickým vývojem města**. Tyto problémy se objevují na kompozičně nedořešeném styku srůstajících subcenter v podobě vzniku vnitřních periferií.

Na území města se vyskytují plochy opuštěné, nevyužité, či využívané problematicky a nedostatečně. Plochy opuštěné armádou (kasárna, Rochus) již město adaptuje a využívá. **Významná plocha k opětovnému využití vznikne plošnou redukcí areálu Uherskohradištské nemocnice**, jejímž zásadním problémem bude řešení funkčního napojení na širší souvislosti, funkční náplň a prostorové uspořádání. Dalšími využitelnými plochami v rámci zastavěného území města jsou např. plochy zahrádkářských kolonií, plochy podél železniční trati, Jarošovský pivovar a další. Plochou v kontextu města zcela mimořádnou je Sadská výšina využívaná zčásti k rekreaci, z části jako orná půda.

Určujícími faktory pro rozvoj města nejsou jen samotné podmínky řešeného území. Stejně významné jsou v čase proměnlivé podmínky hospodářské a společenské. V současné době se tyto podmínky mění s dynamikou tak výraznou, že se jim lze jen stěží přizpůsobovat. Mezi hospodářské faktory musíme zahrnout rozdílnou finanční náročnost (proveditelnost) rozvoje jednotlivých ploch, a to z hlediska investičních i provozních nákladů.

Fenoménem proměny společenských podmínek poslední doby je přesun části městského obyvatelstva do jeho zázemí (**suburbanizace**). Její podstatou je touha po bydlení v příznivém životním prostředí a práce v dostupném ekonomickém centru. Stimulem pro tento vývoj je především nižší cena pozemků i finanční náročnost investic v menších obcích. Zásadním vedlejším efektem tohoto jevu jsou **vyšší stupeň automobilizace, vyšší zátěže pro životní prostředí a změna v distribuci příjmů obcí**.

Nových ploch pro rozvoj se vlivem omezení územními a jinými podmínkami dostává omezeně. Významným **zdrojem rozvojových ploch jsou tak plochy v zastavěném území města** dnes nedostatečně využitě či přímo opuštěné. Jde o již zčásti obnovený areál bývalých kasáren, areál bývalého vojenského cvičiště na Rochusu, dále Jarošovský pivovar, zahrádkářské kolonie ve Štěpnicích, plochu opuštěnou po redukcí areálu Uherskohradištské nemocnice, popřípadě plochy podél železniční trati a další. Nové rozvojové plochy jsou pak vymezovány především na okrajích místních částí Mařatice, Jarošov, Sady, Vésy, Míkovice a Jarošov.

ÚZEMNÍ PLÁN

Koncepci obsaženou v platném Územním plánu Uherské Hradiště je možno rozdělit na koncepci uspořádání zastavěného území a koncepci krajiny. **Koncepcí zastavěného území** rozšiřuje plochy se smíšeným využitím na úkor ploch s funkcí čistě obytnou. Věcným záměrem bylo umožnit nekolizní mísení funkcí obytných a funkcí občanské vybavenosti na území města, vytvořit tak podmínky jeho hospodářský rozvoj a omezit vznik místní dopravy. Opatřením již zmíněným je vymezení ploch přestavby, jež mají opět umožnit racionálnější využití nevhodně využitých partií města.

Ve významných rozvojových plochách je navržena podmínka zpracování tzv. regulačního plánu. Je to nástroj územního plánování, který může ve stanoveném rozsahu nahradit některá územní rozhodnutí. Jeho pořízení je navrženo v souladu se zájmem města v opuštěné části areálu nemocnice s cílem napojit toto území na jeho širší souvislosti, zajistit kvalitní veřejná prostranství a chránit stávající hodnoty. Regulační plány jsou rovněž navrženy pro lokality Soví hora

a Prostřední hora. Kromě regulačních plánů jsou pro návrhové plochy navrženy rovněž územní studie, které mají vyřešit základní prostorové vztahy a veřejnou infrastrukturu. Zvláštním opatřením jsou územní studie pro stabilizovaná území sužovaná problémy s parkováním vozidel. Jejich úkolem je vyřešit v těchto lokalitách problémy s dopravou v klidu s minimálními dopady na veřejná prostranství a veřejnou zeleň.

Významným nástrojem koncepce zastavěného území je schéma výškového členění zástavby. Argumenty pro regulaci výškového členění zástavby jsou v principech urbanistické ekonomie, zejména vztahu omezené velikosti území obce k nákladům na jeho zainvestování a intenzitě jeho využití. Velkou měrou byly zohledněny požadavky kompoziční a estetické.

Východiskem pro koncepci městské zeleně jsou rostoucí hrozby pro sídelní zeleň a z nich plynoucí potřeba ploch zeleně. Ta je zajištěna systémem stávajících městských parků a rozsáhlými plochami příměstské zeleně, jež tvoří Kunovický lesopark, Park Rochus a Sadská výšina s navazujícími plochami. Je vytrvalou snahou tyto plochy provázat pomocí zelených os a městskou zeleň s příměstskou propojit v jeden organický celek.

Koncepce krajiny pak v sobě zahrnuje řešení **územního systému ekologické stability**, ochranu přírody a rozvojové plochy vymezené v souvislosti se záměry Parku Rochus. Další plochy krajinné zeleně mají ve volné krajině vytvořit interakční prvky a protierozní opatření na sklonité orné půdě. Vedle těchto záměrů bylo nutné do nezastavěného území rovněž umístit některé plochy technické infrastruktury (vedení zvláště vysokého napětí atd.)

Záměry ve veřejném zájmu jsou navrženy jako veřejně prospěšná opatření, či veřejně prospěšné stavby (např. protipovodňová opatření). Veřejně prospěšnou stavbu definuje stavební zákon jako stavbu pro **veřejnou infrastrukturu**. Na pozemky v plochách a koridorech veřejně prospěšných staveb lze uplatnit předkupní právo. Kromě uplatnění předkupního práva lze vlastnická práva v některých případech k pozemkům i vyvlastnit. Vyvlastnění lze uplatnit pro veřejně prospěšnou **stavbu dopravní a technické infrastruktury**, nebo **veřejně prospěšná opatření**, což jsou opatření nestavební povahy ke snížení ohrožení přírodními katastrofami, zvýšení retenční schopnosti území, založení prvků územního systému ekologické stability, ochrana archeologického dědictví, zajištění obrany a bezpečnosti státu, asanace území.

10 SPRÁVA MĚSTA

MĚSTSKÝ ÚŘAD A KOMPETENCE MĚSTA

Město uherské Hradiště získalo k 1. lednu 2003 statut obce s rozšířenou působností (ORP). Na území, ve kterém od té doby město vykonává činnosti státní správy, se nachází 48 obcí (59 částí obcí). Rozlohou (51 781 ha) a počtem obyvatel (90 332 osob) se v rámci všech ORP ve Zlínském kraji řadí na druhé místo.

Nejvyšším orgánem města je zastupitelstvo, které tvoří 27 členů volených v obecních volbách na čtyřleté funkční období. Ze svého středu pak zastupitelstvo volí radu města včetně starosty a místostarostů. V současném volebním období 2014 – 2018 má rada 9 členů a je tvořena starostou, dvěma místostarosty a šesti radními, z toho jedním radním uvolněným pro výkon funkce.

Městský úřad tvoří starosta, místostarostové, tajemník úřadu a ostatní zaměstnanci města zařazení do tohoto úřadu. Počet zaměstnanců města zařazených do úřadu stanovuje rada města. Počet místostarostů a konkrétní úkoly, které jim jsou svěřeny, stanovuje zastupitelstvo města. V roce 2015 proběhla zevrubná reorganizace řízení úřadu. Jejím cílem bylo transparentně oddělit agendy vykonávající činnosti v rámci tzv. **přenesené působnosti** (tzn. agendy, jejichž výkon delegoval na město stát) a činnosti v **samosprávné působnosti** (tzn. agendy zajišťující správu a rozvoj samotného města Uherské Hradiště). Po této reorganizaci se od 1. 7. 2015 Městský úřad Uherské Hradiště člení na deset odborů a tři útvary. Agendy v rámci přenesené působnosti (územní působnost pro všechny obce ORP), vykonávají následující odbory:

- Odbor dopravních a správních agend
- Odbor stavebního úřadu a životního prostředí
- Odbor sociálních služeb – Oddělení sociálně právní ochrany dětí
- Živnostenský odbor

Samosprávné činnosti pouze pro samotné Uherské Hradiště vykonávají:

- Ekonomický
- Odbor investic
- Odbor kultury, školství a sportu
- Odbor organizační správy a informatiky
- Odbor sociálních služeb – oddělení plánování sociálních služeb
- Odbor správy majetku města
- Právní odbor
- Útvar interního auditu
- Útvar kanceláře starosty
- Útvar městského architekta
- Městská policie

Město Uherské Hradiště má rozhodující, nebo významný majetkový podíl v následujících obchodních společnostech:

- EDUHA, s.r.o. (100,00 %) – správa a provoz „Regionálního vzdělávacího centra“ v areálu bývalých, revitalizovaných vojenských kasáren, tzn. poskytování servisních služeb pro vysoké školy, servisní činnosti pro uživatele objektů ve vysokoškolském areálu,
- CTZ s.r.o. (49,04 %) – výroba a distribuce tepla a energie,
- HRATES a.s. (34,01 %) – technické služby, tzn. svoz odpadků, správa hřbitovů, údržba komunikací, osvětlení a městského vybavení)
- Slovácké vodárny a kanalizace, a.s. (30,46 %) – provozování kanalizací a vodovodů,
- OTR, s.r.o. (35,00 %) – především nakládání s odpady, zřizování a údržba zeleně).

Pro zajištění a poskytování veřejných služeb v oblasti školství, sociální péče, kultury a sportu město Uherské Hradiště zřizuje příspěvkové organizace:

- Klub kultury Uherské Hradiště
- Slovácké divadlo Uherské Hradiště
- Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana
- Městská kina Uherské Hradiště

- Aquapark Uherské Hradiště
- Sportoviště města Uherské Hradiště
- Senior centrum UH
- Dům dětí a mládeže Šikula
- Základní škola UNESCO
- Základní škola Sportovní
- Základní škola Za Alejí
- Základní a Mateřská škola Větrná
- Základní a Mateřská škola Jarošov
- Základní škola T.G. Masaryka, Mařatice
- Mateřská škola Svatováclavská

Pro správu a provoz Azylového domu pro ženy a matky s dětmi město Uherské Hradiště zřídilo obecně prospěšnou společnost **PETRKLÍČ**. Správu, provoz a rozvoj nového Muzea v přírodě – expozice lidové architektury v lokalitě Rochus zajišťuje obecně prospěšná společnost **Park Rochus, o.p.s.**, jíž je město Uherské Hradiště jedním ze dvou zakladatelů.

ŘÍZENÍ ROZVOJE MĚSTA

Samospráva Uherského Hradiště již od druhé poloviny devadesátých let minulého století využívá principy strategického plánování pro stimulaci a řízení sociálně ekonomického rozvoje města.

První souhrnný rozvojový dokument, **Program rozvoje města Uherské Hradiště**, schválilo městské zastupitelstvo v roce 1998. Dokument, který zpracovali vybraní experti ve spolupráci s politiky a pracovníky radnice, poměrně přesně vystihl hlavní problémy města a ve své návrhové části předvídal a formuloval náměty, předznamenal pozdější úspěšný rozvoj města (např. vznik průmyslové zóny na Jaktářích, poprvé zde byla nastíněna myšlenka na využití vojenských kasáren pro vysoké školství, byla popsána trasa severního obchvatu města apod.).

V období příprav města na vstup České republiky do EU byla s ohledem na nové možnosti pro samosprávy při využívání zdrojů evropské regionální politiky provedena aktualizace původního Programu rozvoje. **Program rozvoje města z roku 2004** byl koncipován jako otevřený, flexibilní dokument prostorového plánování.

I program z roku 2004 byl zpracován expertní metodou. Zastupitelstvo města dokument schválilo v prosinci 2004. Vzhledem k tomu, že sousední města, Staré Město a Kunovice, ve stejném období zpracovávala vlastní programy rozvoje, nabídla se jedinečná příležitost koordinovat rozvojové dokumenty všech tří partnerů městského regionu, obdobně jak tomu bylo například v případě územního plánu.

Obsahová logika tohoto postupu byla zcela jasná – řada komunálních a společenských problémů je společná všem třem městům a účelná spolupráce při jejich řešení umožní všestranně výhodnou sídelní dělbu práce a v důsledku celkovou úsporu vynaložených nákladů. Výsledkem této spolupráce byl **Společný program rozvoje měst Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice z roku 2005**. Dokument má pouze koordinační charakter, nebyl schválen, rady zúčastněných měst ho pouze vzaly na vědomí. Zdůraznil však potřebnost koordinace rozvojových záměrů mezi třemi městy tvořícími souměstí a předznamenal pozdější spolupráci v některých oblastech.

Na začátku roku 2007 přistoupilo vedení města k aktualizaci Programu rozvoje města z roku 2004. Úkoly obsažené v tomto rozvojovém dokumentu byly částečně splněny a kromě toho se změnila od roku 2004 situace ve městě i vnější podmínky související především s možností čerpání prostředků z fondů EU v programovacím období let 2007 – 2013. Bylo třeba mj. vyladit rozvojové plány města s prioritami vyšších celků a připravit rámec pro projekty, které budou propojené do ucelených logických záměrů.

Vedení města se shodlo, že v rámci aktualizace bude zpracován **Strategický plán rozvoje města do roku 2020**, který bude odrážet úroveň dosaženého rozvoje města, zájmy různých cílových skupin a konsensus (dohodu) mezi nimi a bude praktickým nástrojem strategického řízení rozvoje města. Jako metoda zpracování byla poprvé zvolena metoda komunitního plánování, která sleduje komplexnost dokumentu (dotýká se všech důležitých sfér života města), konsensuálnost (odráží společné zájmy různých zájmových skupin a občanů), klade důraz na udržitelnost navrhovaného rozvoje v dlouhodobém měřítku (jako předpoklad pro rovnovážný a dlouhodobý rozvoj města se zajištěním potřebné kvality života) a praktické uplatnění strategického dokumentu s pomocí ukazatelů úspěšnosti. Tato metoda je uplatněním mezinárodně podporované místní Agendy 21.

Strategický plán rozvoje města do roku 2020 vychází z řady podkladů, mezi které patří Program rozvoje města z roku 2004, dílčí a oborové analýzy a koncepce i výsledky Dotazníkového šetření ke spokojenosti občanů se životem ve městě, výsledky Průzkumu podnikatelského prostředí a neziskového sektoru či výsledky ankety na webové stránce města. Proces zpracování koordinovala a vedla Řídící skupina ustanovená vedením města a složená ze zástupců města, úředníků z radnice, zástupců městských organizací, významných podniků a bank, nemocnice, škol, nezávislých odborníků i neziskových sdružení, a to pod vedením starosty města. Řídící skupina schvalovala výstupy jednotlivých fází vč. koordinačních schůzek, zapracování relevantních připomínek a závěrečnou verzi dokumentu k předložení radě a zastupitelstvu města. Členové Řídící skupiny provedli celkovou SWOT analýzu města, stanovili dlouhodobou vizi rozvoje města a základní principy jejího naplňování (misi). Dále určili deset klíčových oblastí rozvoje města (vzdělávání a školství, podnikání a zaměstnanost, životní prostředí, doprava, kultura a památky, sport a volnočasové aktivity, zdravotnictví a sociální služby, bydlení, cestovní ruch, bezpečnost, rozvoj informačních a komunikačních technologií a řízení rozvoje).

Strategický plán určil hlavní směry rozvoje města na období příštích 15 let, strategické i specifické cíle a pojmenovává priority, ke kterým by měly být přiřazeny konkrétní projekty a aktivity pro jejich naplnění v krátkodobém (1 – 2 roky) i střednědobém (3 – 7 let) horizontu. Kromě vytyčení směrů rozvoje by měl strategický plán přinést větší možnosti získat prostředky z fondů Evropské unie a z dalších externích zdrojů pro rozvoj města. Strategický plán schválilo zastupitelstvo v prosinci 2007, aktualizován byl v roce 2011.

HOSPODAŘENÍ A MAJETEK MĚSTA

Základním plánem pro hospodaření města je jeho rozpočet, který je každoročně schvalován Zastupitelstvem města Uherské Hradiště a který odráží základní priority rozvoje města.

Uherské Hradiště se dlouhodobě vyznačuje stabilním provozním hospodařením s provozními přebytky na úrovni 15 % běžných příjmů a postupně klesající zadlužeností. I přes stabilní a relativně solidní provozní přebytky města byla salda celkového rozpočtu v letech 2010 až 2014 značně rozkolísána vlivem vysoce volatilních kapitálových výdajů města.

Výrazné rozpočtové deficity (před financováním), které město zaznamenalo zejména v letech 2010 a 2012, byly způsobené zejména rozsáhlými investicemi, které v obou letech přesáhly 30 % celkových výdajů a byly kryty hotovostními rezervami města. V roce 2013 dosáhly naopak kapitálové výdaje města pouze 12 % celkových výdajů, což se pozitivně odrazilo na přebytkovém saldu rozpočtu.

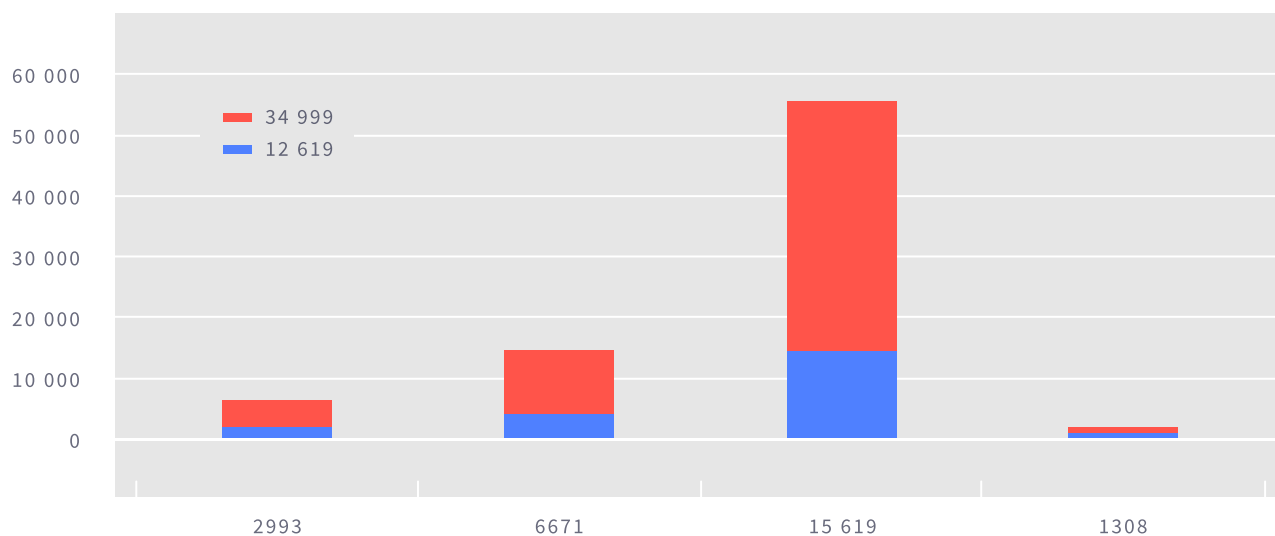
Tab. 24 / Finanční ukazatele města Uherského Hradiště (v mil. Kč)

Pramen / Závěrečné účty města Uherské Hradiště

	2010	2011	2012	2013	2014
celkové příjmy	962	819	567	602	597
kapitálové výdaje	379	161	197	63	63
celkové výdaje	1 076	836	645	508	643
celková bilance	-114	-17	-78	94	-46
celkový dluh	433	382	342	303	263

Obr. 10 / Výdaje města Uherské Hradiště v letech 2010 – 2014 (v mil. Kč)

Pramen / Závěrečné účty města Uherské Hradiště

Čistý přímý a nepřímý dluh města v roce 2016 dosáhl 33 % provozních příjmů, čímž se zadluženost města Uherské Hradiště pohybuje na úrovni průměru českých měst. Zadluženost města klesla z nadprůměrných 65 % běžných příjmů vykazovaných v roce 2012 vlivem pravidelných splátek a bezdlužného financování kapitálových výdajů v letech 2013 až 2016. Klesající zadluženost města snížila i nároky na dluhovou službu, v roce 2016 činily roční splátky úvěrů společně s úroky 7,7 % běžných příjmů.

MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ A EU

Město Uherské Hradiště dosahuje nadprůměrné úspěšnosti při čerpání dotací ze Strukturálních fondů Evropské unie. Snahy o získání dotací jsou realizovány v souladu s dlouhodobými prioritami města, které vychází z aktivního uplatňování procesu strategického řízení rozvoje města.

První významnější zkušenost města s čerpáním předvstupních fondů v období před vstupem České republiky do Evropské unie představovalo získání úvěru z Revolvingového fondu PHARE ve výši 20 mil. Kč na přípravu a zainvestování průmyslové zóny Jaktáře mezi Mařaticemi a Jarošovem v roce 2001. Od roku 2004 se město aktivně účastní se svými projekty výzev vyhlášených pro různé operační programy. Strategie vedení města v návaznosti na principy strategického plánování vždy uplatňovala komplexnější a koncepční přístup k získávání finančních prostředků pro realizaci svých záměrů a projektů, které ve většině případů byly formulovány v programu či strategii rozvoje města. Již první a pro rozvoj města klíčové projekty spolufinancované evropskými prostředky v předvstupním období a bezprostředně po vstupu republiky do EU byly totiž ideově připraveny a formulovány v historicky prvním **Programu rozvoje města Uherské Hradiště z roku 1998**:

- **vznik průmyslové zóny Jaktáře, její dopravní napojení a vybavení inženýrskými sítěmi** byl podpořen zvýhodněným úvěrem z Revolvingového fondu PHARE ve výši 20 mil. Kč
- **vybudování vysokoškolské zóny** v areálu bývalých kasáren prostřednictvím realizace dvou projektů (Regionální vzdělávací centrum a Centrum celoživotního vzdělávání) podpořených souhrnnou dotací ve výši cca 150 mil. Kč e Společného regionálního operačního programu v letech 2005 – 2006

V desetiletí 2006 až 2016 tak město připravilo a úspěšně realizovalo v rámci rozličných operačních programů celkem 69 investičních i neinvestičních projektů se souhrnnými náklady ve výši 796 762,1 mil. Kč a s úhrnnou dotací fondů EU ve výši 517 223,5 mil. Kč. Přehled realizovaných projektů je zařazen v příloze.

Tab. 25 / Využití finanční prostředky Fondů EU a národních zdrojů pro realizaci projektů města Uherské Hradiště v období let 2006 – 2016 (v tis. Kč)

Pramen / MěÚ Uherské Hradiště

název akce	celkové náklady	výše proplacené dotace	podíl města
rok 2006–2007	259 992,0	188 318,4	71 673,6
Regionální vzdělávací centrum – vysokoškolský areál	183 963,0	125 989,5	57 973,5
Centrum celoživotního vzdělávání Uherské Hradiště	75 314,0	61 893,9	13 420,1
Partnerství pro kulturu	715,0	435,0	280,0
rok 2008	1 997,3	1 757,6	239,7
Komunitní plánování sociálních služeb v Uherském Hradišti	1 997,3	1 757,6	239,7
rok 2009	987,4	45,6	41,8
Územně analytické podklady obce	895,9	887,3	8,6
CzechPOINT – Kontaktní místo	91,5	58,3	33,2
rok 2010	134 876,0	77 636,7	57 239,3
Snížení spotřeby energie v budovách města Uh. Hradiště	53 132,1	28 560,1	24 572,0
Revitalizace ulice Verbířská	25 928,4	21 565,6	4 362,8
Úspory energie při provozu Základní školy Pivovarská 200 a Pivovarská 359, Uherské Hradiště	5 873,6	3 691,7	2 181,9
Územní plán Uherské Hradiště	1 632,3	1 596,7	35,6
Zavodňování Kněžpolského lesa	4 476,3	4 280,6	195,7
Regenerace bytového domu č.p. 879 – 880, tř. Maršála Malinovského, Uherské Hradiště	27 435,5	5 436,3	21 999,2
Přeměna bývalé vojenské střelnice na městský park v Uherském Hradišti	6 221,0	4 615,0	1 606,0
Revitalizace Zeleného náměstí	10 176,8	7 890,7	2 286,1
rok 2011	34 593,1	14 266,5	20 326,6
Městské kulturní centrum Hvězda	34 593,1	14 266,5	20 326,6
rok 2012	86 417,2	36 452,2	49 965,0
Zdokonalování manažerských dovedností vedoucích pracovníků základních škol správního obvodu Uherské Hradiště	2 197,8	2 197,8	0,0
Revitalizace sportovního hřiště na ulici Šafaříkova	1 998,4	1 698,6	299,8

název akce	celkové náklady	výše propáčené dotace	podíl města
Zateplování a úspory energií v budovách mateřských škol Pod Svahy 1006 a Štěpnická 1111 Uherské Hradiště	12 019,5	7 135,9	4 883,6
Úspory energie při provozu Mateřské školy Svatováclavská 943, 686 01 Uherské Hradiště	4 439,1	2 204,4	2 234,7
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Uherskohradištsku	1 568,6	1 568,6	0,0
Slovácké centrum kultury a tradic – revitalizace jezuitské koleje	64 193,8	21 646,9	42 546,9
rok 2013	82 334,7	54 094,2	28 240,5
Revitalizace sídliště Tůně	5 746,8	4 601,3	1 145,5
Revitalizace veřejných prostranství v prostoru sídliště Malinovského a náměstí Republiky	23 907,1	18 068,6	5 838,5
Dílna kompetencí města Uherské Hradiště	3 130,0	2 305,3	824,7
Město Uherské Hradiště pomáhá dlouhodobě nezaměstnaným	4 860,2	4 860,2	0,0
Regenerace urbanizované krajiny – revitalizace významné sídelní zeleně města Uherské Hradiště	1 029,8	772,4	257,4
Snížení rizika povodní – zlepšení povodňové služby na území města Uherské Hradiště	2 999,4	2 446,8	552,6
Zateplení objektu Místního kultur. zařízení, Solná cesta 311, Uherské Hradiště – Sady	6 259,7	2 891,8	3 367,9
Zateplení objektu MŠ Husova 838, Uherské Hradiště	6 556,6	3 632,6	2 924,0
Vzdělávání v eGON centru města Uherské Hradiště	3 773,9	3 208,7	565,2
Zateplení objektu ubytovny u zimního stadionu, Na Rybníku 1057, Uherské Hradiště	9 741,8	4 528,9	5 212,9
Zateplení objektu MŠ 28. října, Uherské Hradiště	7 601,6	2 998,1	4 603,5
Zateplení objektu MŠ Komenského, Uherské Hradiště	3 176,7	1 852,0	1 324,7
Zateplení objektu MŠ Míkovice	3 551,1	1 927,5	1 623,6

název akce	celkové náklady	výše proplacené dotace	podíl města
rok 2014	43 159,8	34 918,4	8 241,4
Rozšíření a zálohování varovacího a vyrozumívacího systému města Uherské Hradiště	2 416,8	1 803,5	613,3
Know-how zahraničních samospráv pro rozvoj Uherského Hradiště	2 393,4	2 393,4	0,0
Město Uherské Hradiště pomáhá dlouhodobě nezaměstnaným II.	4 767,9	4 767,9	0,0
Revitalizace veřejných prostranství sídliště Na Rybníku	11 820,0	9 060,7	2 759,3
Zateplení MŠ Markov 416, Uherské Hradiště – Jarošov	4 217,9	1 615,4	2 602,5
Technolog. centrum města Uh. Hradiště, pořízení elektronické spisové služby vč. vnitřní integrace	6 099,6	5 184,7	914,9
Budujeme Zelený ostrov – úpravy zahrady v MŠ Jarošov v přírodním stylu	1 879,5	1 691,6	187,9
Svět v jedné zahradě	1 419,2	1 274,6	144,6
Zahrada jako učebna pod širým nebem – zahrada MŠ Husova v přírodním stylu	2 855,5	2 570,0	285,5
Zahrada k radosti, poznání i užitku – dětské hřiště a zahrada MŠ Lomená v přírodním stylu	1 342,7	1 201,6	141,1
Vzdělávání zaměstnanců města Uherské Hradiště	3 947,3	3 355,0	592,3
rok 2015	120 884,1	82 819,2	38 064,9
Zefektivnění procesu strategického plánování a řízení rozvoje města Uherské Hradiště	4 218,4	3 189,1	1 029,3
Zateplení tělocvičny při ZŠ UNESCO, Uherské Hradiště	4 480,2	2 381,2	2 099,0
Cyklostezka Kunovský les Uh. Hradiště	7 883,5	6 129,5	1 754,0
Modernizace přírodovědných učeben základních škol města Uherské Hradiště	7 638,9	4 954,3	2 684,6
Převedení OV z MČ Vésky a Míkovice na ČOV Uherské Hradiště	29 301,1	16 335,7	12 965,4

název akce	celkové náklady	výše proplacené dotace	podíl města
Revitalizace veřejných prostranství v centru města Uherské Hradiště	24 141,1	17 340,3	6 800,8
Zavádění standardů kvality SPOD v Uherském Hradišti	5 083,2	5 083,2	0,0
Mosty	6 146,8	6 146,8	0,0
Zahrada radosti – zahrada MŠ Štěpnická v přírodním stylu	1 318,4	1 108,9	209,5
KRAJINKA - Zahrada v přírodním stylu – MŠ speciální	1 982,8	1 680,8	302,0
Zahrada v přírodním stylu – MŠ Komenského	1 387,1	1 060,0	327,1
Zahrada zdraví a radosti – Úprava zahrady MŠ Svatováclavská v přírodním stylu	1 763,9	1 456,0	307,9
Zateplení MŠ Lomená, Uherské Hradiště	6 128,1	2 494,8	3 633,3
Podpora procesu komunitního plánování sociálních služeb na Uherskohradištsku	1 717,9	1 717,9	0,0
Regenerace urbanizované krajiny – revitalizace významné sídelní zeleně města Uherské Hradiště	1 238,8	867,0	371,8
Revitalizace veřejných prostranství Pod Svahy	15 960,0	10 429,2	5 530,8
Objevme přírodní dědictví sousedů	493,9	444,5	49,4
rok 2016	31 520,5	26 014,7	5 505,8
Revitalizace a zpřístupnění bývalého vojenského výcvikového prostoru Rochus v Uherském Hradišti	26 418,1	21 677,7	4 740,4
Konsolidace IT a nové služby TC ORP Uherské Hradiště	5 102,4	4 337,0	765,4
CELKEM	796 762,1	517 223,5	279 538,6

VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY MĚSTA

Město Uherské Hradiště je členem některých významných organizací České republiky. Členství v těchto organizacích přispívá významným způsobem k naplňování cílů a realizaci záměrů města v důležitých oblastech jeho rozvoje, např. rozvoji cestovního ruchu, regeneraci památkové zóny, implementace principů strategického plánování a spolupráce s veřejností atd.

Město Uherské Hradiště je aktivní v následujících organizacích:

- **Svaz měst a obcí České Republiky** - dobrovolná, nepolitická a nevládní organizace, založená jako zájmové sdružení právnických osob. Členy Svazu jsou obce a města.
- **Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě.**
- **Dobrovolný svazek obcí**, vznikl v roce 2005 a jeho cílem je obnova a rozvoj historické vodní cesty Baťův kanál na území Zlínského kraje pro účely turistického ruchu. Při realizaci rozvojových aktivit úzce spolupracuje s Odborem strategického rozvoje Krajského úřadu Zlínského kraje.
- **Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska** Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (SHS ČMS) je dobrovolná, zájmová, nestranná a nevládní organizace sdružující především historické obce nebo jejich částí, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty, zejména nemovité památky. Vzniklo z iniciativy měst v listopadu roku 1990.
- **Sdružení obrany spotřebitelů** – posláním Sdružení obrany spotřebitelů je především obhajoba spotřebitelských práv. Hlavními prioritami je spotřebitelské vzdělávání, shromažďování, zpracovávání a šíření informací souvisejících s ochranou spotřebitele.

Od první poloviny devadesátých let minulého století město rozvíjí mezinárodní partnerství s městy srovnatelné velikosti:

- **Bridgwater (Velká Británie)** – administrativní centrum distriktu Sedgemoor a významné obchodní a průmyslové město v hrabství Somerset v jihozápadní Anglii.
- **Krosno (Polsko)** – město na jihovýchodě Polska v Podkarpatském vojvodství. V současnosti má necelých 48 000 obyvatel.
- **Skalica (Slovensko)** – okresní město Skalica se nachází v severozápadním cípu Slovenska, blízko hranic s Českou republikou a patří k nejstarším slovenským městům.
- **Mayen (Spolková republika Německo)** – historické město ležící v okrese Mayen-Koblenz, ve spolkové zemi Rheinland-Pfalz. Ve městě žije kolem 20 000 obyvatel.
- **Sárvár (Maďarsko)** – město s téměř 16 000 obyvateli v maďarské župě Vas.

